Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/242

17.1.2024.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ DIREKTĪVA (ES) 2024/242

(2023. gada 27. septembris),

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/43/EK attiecībā uz tādu ražojumu saraksta atjaunināšanu, kas saistīti ar aizsardzību, saskaņā ar atjaunināto Eiropas Savienības 2023. gada 20. februāra Kopējo militāro preču sarakstu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/43/EK (2009. gada 6. maijs), ar ko vienkāršo noteikumus un nosacījumus ar aizsardzību saistīto ražojumu sūtījumiem [Kopienā] ([1]), un jo īpaši tās 13. pantu,

tā kā:

(1) Direktīvu 2009/43/EK piemēro ar aizsardzību saistītajiem ražojumiem, kā izklāstīts tās pielikumā. Minētais pielikums precīzi atbilst Eiropas Savienības Kopējam militāro preču sarakstam.

(2) Eiropas Savienības Kopējo militāro preču sarakstu Padome pieņēma 2007. gada 19. martā, un tas ir vairākas reizes atjaunināts. Padome 2023. gada 20. februārī pieņēma atjauninātu Eiropas Savienības Kopējo militāro preču sarakstu ([2]). Tāpēc ir jāatjaunina ar aizsardzību saistīto ražojumu saraksts Direktīvas 2009/43/EK pielikumā.

(3) Tāpēc Direktīva 2009/43/EK būtu attiecīgi jāgroza.

(4) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ([3]) dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos.

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2009/43/EK pielikumu aizstāj ar šīs direktīvas pielikuma tekstu.

2. pants

1. Dalībvalstis vēlākais līdz 2024. gada 31. maijs pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

([1]) OV L 146, 10.6.2009., 1. lpp.

([2]) Eiropas Savienības Kopējais militāro preču saraksts, kas pieņemts Padomē 2023. gada 20. februārī (ekipējums, uz ko attiecas Padomes Kopējā nostāja 2008/944/KĀDP, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli) (ar šo sarakstu atjaunina un aizvieto Eiropas Savienības Kopējo militāro preču sarakstu, ko Padome pieņēma 2022. gada 21. februārī) (KĀDP) (OV C 72, 28.2.2023., 2. lpp.).

([3]) OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

Tās piemēro minētos noteikumus no 2024. gada 7. jūnijs.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2023. gada 27. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

PIELIKUMS

TĀDU RAŽOJUMU SARAKSTS, KAS SAISTĪTI AR AIZSARDZĪBU

1. piezīme. *'Pēdiņās' sniegtie termini ir definēti termini. Skatīt sarakstam pievienotās tajā izmantoto terminu definīcijas.*

2. piezīme. *Dažos gadījumos ķimikālijas ir uzskaitītas pēc nosaukuma un Informatīvā ķīmijas dienesta (CAS) numura. Sarakstu piemēro ķimikālijām ar vienādu struktūrformulu (tostarp hidrātiem) neatkarīgi no nosaukuma un CAS numura. CAS numuri ir uzrādīti, lai neatkarīgi no nomenklatūras palīdzētu identificēt konkrētu ķimikāliju vai maisījumu. CAS numurus nevar izmantot kā vienīgos identifikatorus, jo dažām uzskaitīto ķimikāliju formām ir dažādi CAS numuri, tāpat arī maisījumiem, kas ietver kādu no uzskaitītajām ķimikālijām, var būt dažādi CAS numuri.*

ML ([1])1 **Gludstobra ieroči ar kalibru mazāku par 20 mm, citi ieroči un automātiskie ieroči ar 12,7 mm (0,50 collu kalibrs) vai mazāku kalibru un piederumi, kā arī šiem ieročiem speciāli izstrādātas sastāvdaļas:**

Piezīme. *Pozīciju ML1. nepiemēro:*

a. *šaujamieročiem, kuri speciāli izstrādāti lietošanai ar tukšu munīciju un kuri nav piemēroti lādiņu šaušanai;*

b. *šaujamieročiem, kas speciāli izstrādāti tādu tauvā iesietu šāviņu mešanai, kuri nesatur stipro sprāgstvielu lādiņu vai nav aprīkoti ar sakaru pieslēgumu, un darbojas rādiusā līdz 500 m;*

c. *ieročiem, kuros izmanto apmales (rantes) kapsulas munīciju un kuri nav pilnībā automātiski;*

d. *'dezaktivētiem šaujamieročiem'.*

Tehniska piezīme.

'Dezaktivēts šaujamierocis' ir šaujamierocis, kas padarīts par nederīgu šāviņu šaušanai, izmantojot procesus, ko noteikusi Vasenāras vienošanās dalības valsts valsts iestāde. Ar šiem procesiem neatgriezeniski tiek pārveidoti būtiski šaujamieroča elementi. Saskaņā ar valsts normatīviem aktiem šaujamieroča dezaktivēšana var tikt apliecināta ar kompetentās iestādes izdotu sertifikātu un ar marķējumu, kas iezīmogots uz būtiskas šaujamieroča sastāvdaļas.

a. šautenes un kombinētie ieroči, individuālie mazizmēra ieroči, ložmetēji, mašīnpistoles un vairākstobru ieroči;

Piezīme. *Pozīciju ML1.a. nepiemēro:*

a. *pirms 1938. gada ražotām šautenēm un kombinētiem ieročiem;*

b. *pirms 1890. gada ražotu šauteņu un kombinēto ieroču kopijām;*

c. *pirms 1890. gada ražotiem individuāliem mazizmēra ieročiem, vairākstobru ieročiem un ložmetējiem, un to kopijām;*

d. *šautenēm vai individuāliem mazizmēra ieročiem, kas īpaši izstrādāti šaušanai ar tukšiem lādiņiem, izmantojot saspiestu gaisu vai CO_2;*

e. *individuāliem mazizmēra ieročiem, kas speciāli konstruēti kādam no šādiem nolūkiem:*

1. *mājdzīvnieku kaušanai;* vai

2. *dzīvnieku nomierināšanai;*

b. šādi gludstobra ieroči:

1. speciāli militāram lietojumam izstrādāti gludstobra ieroči;

([1]) Militāro preču saraksts.

2. citi gludstobra ieroči:

   a. pilnībā automātiski ieroči;

   b. pusautomātiski vai pumpja darbības tipa ieroči;

      Piezīme. *Pozīciju ML1.b.2. nepiemēro ieročiem, kas īpaši izstrādāti šaušanai ar tukšiem lādiņiem, izmantojot saspiestu gaisu vai CO_2.*

Piezīme. *Pozīciju ML1.b. nepiemēro:*

   a. *pirms 1938. gada ražotiem gludstobra ieročiem;*

   b. *pirms 1890. gada ražotu gludstobra ieroču kopijām;*

   c. *gludstobra ieročiem, ko izmanto medībās vai sportā. Tādi ieroči nedrīkst būt speciāli izstrādāti militāram lietojumam vai pilnībā automātiski;*

   d. *gludstobra ieročiem, kas speciāli izstrādāti kādam no šādiem nolūkiem:*

      1. *mājdzīvnieku kaušanai;*

      2. *dzīvnieku nomierināšanai;*

      3. *seismisko pārbaudījumu veikšanai;*

      4. *rūpniecisku šāviņu šaušanai;* vai

      5. *improvizētu sprāgstierīču (IED) neitralizēšanai.*

         NB! *Attiecībā uz neitralizēšanas ierīcēm skatīt ML4 un ES Divējāda lietojuma preču saraksta pozīciju 1A006.*

   c. šaujamieroči, kuros izmanto bezčaulu munīciju;

   d. piederumi, kas izstrādāti ML1.a., ML1.b. vai ML1.c. pozīcijā norādītajiem ieročiem:

      1. noņemamas patronu magazīnas;

      2. skaņas klusinātāji vai pārveidotāji;

      3. ‘ieroču balsti’;

Tehniska piezīme.

Pozīcijā ML1.d.3. ‘ieroču balsts’ ir palīgierīce, kas izstrādāta, lai ieroci piestiprinātu uz sauszemes transportlīdzekļa, ‘gaisa kuģa’, kuģa vai konstrukcijas.

4. liesmu slāpētāji;

5. optiskie ieroču tēmēkļi ar elektroniskas attēlu apstrādes ierīci;

6. speciāli militāram lietojumam izstrādāti optiskie ieroču tēmēkļi.

ML2 **Gludstobra ieroči ar 20 mm vai lielāku kalibru, citi ieroči vai bruņojums ar lielāku kalibru par 12,7 mm (0,50 collu kalibrs), palaišanas ierīces, kas speciāli izstrādātas vai pielāgotas militāram lietojumam, un piederumi, kā minēts turpmāk, un speciāli tādiem ieročiem izstrādātas sastāvdaļas:**

a. lielgabali, haubices, artilērijas ieroči, mīnmetēji, prettanku ieroči, granātu metēji, militārie liesmu metēji, šautenes, bezatsitiena šautenes un gludstobra ieroči;

1. piezīme. *Pozīcijā ML2.a. ietilpst inžektori, mērierīces, rezervuāri un citas speciāli izstrādātas sastāvdaļas lietošanai ar šķidras degvielas dzītiem lādiņiem jebkurām pozīcijā ML2.a. minētajām ierīcēm.*

2. piezīme. *Pozīciju ML2.a. nepiemēro šādiem ieročiem:*

a. *pirms 1938. gada ražotām šautenēm, gludstobra ieročiem un kombinētiem ieročiem;*

b. *pirms 1890. gada ražotu šauteņu, gludstobra ieroču un kombinēto ieroču kopijām;*

c. *pirms 1890. gada ražotiem lielgabaliem, haubicēm, artilērijas ieročiem un mīnmetējiem;*

d. *gludstobra ieročiem, ko izmanto medībās vai sportā. Tādi ieroči nedrīkst būt speciāli izstrādāti militāram lietojumam vai pilnībā automātiski;*

e. *gludstobra ieročiem, kas speciāli izstrādāti kādam no šādiem nolūkiem:*

1. *mājdzīvnieku kaušanai;*

2. *dzīvnieku nomierināšanai;*

3. *seismisko pārbaudījumu veikšanai;*

4. *rūpniecisku šāviņu šaušanai;* vai

5. *improvizētu sprāgstierīču (IED) neitralizēšanai.*

NB! *Attiecībā uz neitralizēšanas ierīcēm skatīt ML4. un ES Divējāda lietojuma preču saraksta pozīciju 1A006.*

f. *rokas lādiņu metējiem, kuri īpaši paredzēti tādu tauvā iesietu lādiņu mešanai, kuri nesatur stipro sprāgstvielu lādiņu vai sakaru pieslēgumu, un darbojas rādiusā ne vairāk kā 500 m.*

b. šādi metēji, kas speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam:

1. dūmu granātu metēji;

2. gāzu granātu metēji;

3. pirotehnikas metēji;

Piezīme. *ML2.b. nepiemēro signālpistolēm.*

c. šādi piederumi, kas speciāli izstrādāti pozīcijā ML2.a. minētajiem ieročiem:

1. militāram lietojumam īpaši izstrādāti ieroču tēmēkļi un ieroču tēmēkļu uzstādīšanas platformas;

2. raksturinformācijas slāpēšanas ierīces;

3. balsti;

4. noņemamas patronu magazīnas;

d. nelieto kopš 2019. gada.

ML3 **Munīcija un detonācijas iekārtas, un tām speciāli izstrādātas sastāvdaļas:**

a. munīcija ieročiem, kas minēti pozīcijās ML1, ML2 vai ML12;

b. detonācijas iekārtas, kas speciāli izstrādātas munīcijai, kura minēta pozīcijā ML3.a.

1. piezīme. *Pozīcijā ML3 minētās speciāli izstrādātās sastāvdaļas ietver šādas:*

a. *metāla vai plastmasas izstrādājumi, piemēram, aizdedzes kapseles, ložu čaulas, patronlentes, rotējošas lentes un munīcijas metāla daļas;*

b. *spridzināšanas ietaišu drošinātāji un aktivizācijas ierīces, degļi, sensori un ieroses ierīces;*

c. *enerģijas avoti, kas nodrošina vienreizēju operatīvo augstas enerģijas izlādi;*

d. *munīcijas kastes no ugunsnedrošiem materiāliem;*

e. *submunīcija, tostarp bumbas, mīnas un termiski vadāmi šāviņi.*

2. piezīme. *ML3.a. nepiemēro:*

a. *salūta patronām bez lodes;*

b. *munīcijas maketiem ar caurdurtām patronām;*

c. *citām tukšām patronām un munīcijas maketiem, ja tajos nav iekļautas sastāvdaļas, kas paredzētas kaujas munīcijai;* vai

d. *sastāvdaļām, kas īpaši izstrādātas šīs 2. piezīmes a., b. vai c. punktā norādītajām tukšām patronām vai munīcijas maketiem.*

3. piezīme. *ML3.a. nepiemēro patronām, kas speciāli izstrādātas kādam no šādiem nolūkiem:*

a. *signalizēšanai;*

b. putnu biedēšanai; vai

c. *gāzes aizdedzināšanai naftas atradnēs.*

ML4 **Bumbas, torpēdas, reaktīvie šāviņi, raķetes, citas sprāgstošas ierīces un lādiņi, un ar tiem saistīts ekipējums un piederumi, kā minēts turpmāk, un tiem speciāli izstrādātas sastāvdaļas:**

NB 1! *Vadības un navigācijas ierīces sk. pozīcijā ML11.*

NB 2! *Attiecībā uz gaisa kuģos uzstādītām pretraķešu aizsardzības sistēmām (AMPS), skatīt pozīciju ML4.c.*

a. bumbas, torpēdas, granātas, dūmsveces, reaktīvie šāviņi, mīnas, raķetes, dziļumbumbas, grāvējlādiņi, grāvējiekārtas un graušanas komplekti, 'pirotehnikas' ierīces, lādiņi, to submunīcija un simulatori (t. i., ierīces, kas simulē šo priekšmetu īpašības), kas speciāli izstrādāti militāram lietojumam;

Piezīme. *Pozīcijā ML4.a. ietverti:*

a. *dūmu granātas, degbumbas, aizdedzinošās bumbas un spridzekļi;*

b. *raķešu sprauslas un daudzkārt lietojamo raķešu uzgaļi.*

NB! *Attiecībā uz granātu vai karteču munīciju ieročiem vai metējiem, kas minēti pozīcijā ML1 vai ML2, un submunīciju, kas speciāli izstrādāta munīcijai, skatīt pozīciju ML3.*

b. ekipējums, kam ir visi turpmāk uzskaitītie raksturlielumi:

1. tas ir speciāli izstrādāts militāram lietojumam; un

2. tas ir speciāli izstrādāts 'darbībām', kas saistītas ar kādu no šādiem priekšmetiem:

a. priekšmeti, kas minēti pozīcijā ML4.a.; vai

b. improvizētas sprāgstierīces (*IED*);

Tehniska piezīme.

Saistībā ar pozīciju ML4.b.2. 'darbības' attiecas uz apkalpošanu, palaišanu, izvietošanu, kontrolēšanu, izlādēšanu, detonēšanu, aktivēšanu, apgādāšanu ar enerģiju no vienreizējā operatīvā enerģijas avota, māņu manevru izdarīšanu, traucēšanu, savākšanu, atklāšanu, sagraušanu vai iznīcināšanu.

1. piezīme. *Pozīcija ML4.b. ietver:*

a. *pārvietojamas gāzes šķidrināšanas iekārtas;*

b. *peldoši elektrokabeļi magnētisku mīnu meklēšanai.*

2. piezīme. *ML4.b. nepiemēro pārnēsājamām ierīcēm, kas pēc savas konstrukcijas ir domātas tikai metālisku priekšmetu atklāšanai un ar kurām nevar atšķirt mīnas no citiem metāliskiem objektiem.*

c. Gaisa kuģos uzstādītas pretraķešu aizsardzības sistēmas (*AMPS*).

Piezīme. *ML4.c. nepiemēro AMPS, kurām ir visas turpmāk minētās iezīmes:*

a. *ir kāds no šiem raķešu brīdinājuma sensoriem:*

1. *pasīvi sensori, kuru maksimālā jutība ir 100–400 nm robežās;* vai

2. *aktīvs pulsējošā Doplera efekta raķešu brīdinājuma sensors;*

b. *pretpasākumu aktivizācijas sistēmas;*

c. *signālraķetes, kas rada gan vizuālus elementus, gan infrasarkanus starus, lai izdarītu māņu manevrus nolūkā izvairīties no "zeme-gaiss" raķetēm;* un

d. *tās uzstādītas 'civilās aviācijas gaisa kuģos' un tām ir visas turpmāk minētās iezīmes:*

1. *AMPS ir darbināms tikai konkrētā 'civilās aviācijas gaisa kuģī', kurā šis AMPS ir uzstādīts un par kuru ir izsniegta kāda no šīm apliecībām:*

a. *tipveida civilās aviācijas sertifikāts, ko izdevušas vienas vai vairāku ES dalībvalstu vai Vasenāras vienošanās dalības valstu civilās aviācijas iestādes;* vai

b. *līdzvērtīgs dokuments, ko atzinusi Starptautiskā civilās aviācijas organizācija (ICAO);*

2. *AMPS ir nodrošināta ar aizsardzību, lai novērstu nesankcionētu piekļuvi 'programmatūrai';* un

3. *AMPS ir integrēts aktīvs mehānisms, kas sistēmai neļauj darboties, ja to noņem no 'civilās aviācijas gaisa kuģa', kurā tā ir uzstādīta.*

ML5 **Ugunsvadības, novērošanas un brīdinājuma iekārtas un ar tām saistītas sistēmas, pārbaudes un regulēšanas, un pretdarbības iekārtas, kā minēts turpmāk, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam, un tām speciāli izstrādātas sastāvdaļas un piederumi:**

a. ieroču tēmēkļi, bombardēšanas vadības datori, lielgabalu uzstādīšanas iekārtas un ieroču kontrolsistēmas;

b. šādas citas ugunsvadības, novērošanas un brīdinājuma iekārtas un saistītas sistēmas:

1. mērķu noteikšanas, mērķēšanas, attāluma mērīšanas, novērošanas vai sekošanas sistēmas;

2. atklāšanas, atpazīšanas vai identificēšanas aprīkojums;

3. datu apkopošanas vai sensoru integrācijas aprīkojums;

c. pretpasākumu aprīkojums priekšmetiem, kas minēti pozīcijā ML5.a. vai ML5.b.;

Piezīme. *Pozīcijā ML5.c. pretpasākumu aprīkojums iekļauj arī detektoru ierīces.*

d. lauka pārbaudes un regulēšanas ierīces, kas speciāli izstrādātas priekšmetiem, kas minēti pozīcijā ML5.a., ML5.b. vai ML5.c.

ML6 **Sauszemes transportlīdzekļi un to sastāvdaļas:**

NB! Vadības un navigācijas ierīces sk. ML11. pozīcijā.

a. sauszemes transportlīdzekļi un to sastāvdaļas, kas speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam;

1. piezīme. Pozīcija ML6.a. ietver:

a. *tanki un citi bruņoti kaujas transportlīdzekļi un militāri transportlīdzekļi, kam uzstādītas ieroču platformas vai ierīces, ar ko izvietot mīnas vai palaist munīciju, kas minēta pozīcijā ML4;*

b. *bruņumašīnas;*

c. *amfībijas un transportlīdzekļi dziļu ūdenssķēršļu pārvarēšanai;*

d. *glābšanas transportlīdzekļi un transportlīdzekļi munīcijas un ieroču sistēmu vilkšanai vai pārvadāšanai, un ar tiem saistītas iekrāvējierīces;*

e. *treileri.*

2. piezīme. Pozīcijā ML6.a. minēto sauszemes transportlīdzekļu pielāgošana militāram lietojumam ir strukturāla, elektriska vai mehāniska pārveidošana, izmantojot vienu vai vairākas militāram lietojumam speciāli izstrādātas sastāvdaļas. Tādas sastāvdaļas ir:

a. *speciāli izstrādātas ložu necaurlaidīgas pneimatiskas riepas;*

b. *bruņas vitāli svarīgiem mezgliem (piem., transportlīdzekļu degvielas tvertnēm vai kabīnēm);*

c. *speciāli ieroču kronšteini vai uzstādīšanas platformas;*

d. *maskēšanās apgaismes ierīces.*

b. citi sauszemes transportlīdzekļi un to sastāvdaļas:

1. transportlīdzekļi, kam ir visi šādi raksturlielumi:

a. ražoti no tādiem materiāliem vai sastāvdaļām vai aprīkoti ar tādiem materiāliem vai sastāvdaļām, kuri nodrošina III līmenim (NIJ ([2]) 0108.01, 1985. gada septembris) vai 'līdzvērtīgiem standartiem' atbilstīgu vai labāku ballistisko aizsardzību;

b. transmisija, kas nodrošina vienlaicīgu priekšējo un pakaļējo riteņu piedziņu, tostarp transportlīdzekļiem, kuriem nestspējas nodrošināšanas nolūkos ir papildu riteņi, neatkarīgi no tā, vai tos izmanto vai neizmanto piedziņā;

c. transportlīdzekļa pilnmasas rādītājs ir lielāks nekā 4 500 kg; un

d. izstrādāti vai pielāgoti braukšanai bezceļa apstākļos;

2. sastāvdaļas, kurām ir visas turpmāk uzskaitītās iezīmes:

a. speciāli izstrādātas transportlīdzekļiem, kas minēti pozīcijā ML6.b.1.; un

b. nodrošina III līmenim (NIJ 0108.01, 1985. gada septembris) vai 'līdzvērtīgiem standartiem' atbilstīgu vai labāku ballistisko aizsardzību;

NB! Sk. arī pozīciju ML13.a.

1. piezīme. Pozīciju ML6. nepiemēro civiliem transporta līdzekļiem, kas ir izstrādāti vai pielāgoti naudas vai vērtslietu pārvadāšanai.

2. piezīme. Pozīciju ML6. nepiemēro transportlīdzekļiem, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:

a. *ražoti pirms 1946. gada;*

b. *nav aprīkoti ar priekšmetiem, kas norādīti šajā pielikumā un ražoti pēc 1945. gada, izņemot transportlīdzekļa oriģinālo sastāvdaļu vai palīgierīču reprodukcijas;* un

c. *nav aprīkoti ar ieročiem, kas norādīti pozīcijā ML1, ML2 vai ML4, izņemot tādus ieročus, kas nav lietojami un nav piemēroti lādiņu šaušanai.*

([2]) Valsts tieslietu institūts (ASV), kas atbild par standartu kategorizāciju.

ML7 **Ķīmiski aģenti, 'bioloģiski aģenti', 'vielas masu nekārtību novēršanai', radioaktīvi materiāli, ar tiem saistīts aprīkojums, to sastāvdaļas un materiāli:**

a. 'bioloģiski aģenti' vai radioaktīvi materiāli, kas selekcionēti vai modificēti, lai palielinātu efektivitāti, ar kādu tie cilvēkiem vai dzīvniekiem, iekārtām, kultūraugiem vai apkārtējai videi nodara kaitējumu vai postījumus;

b. ķīmiskās kaujas vielas, ieskaitot:

1. neiroparalītiskas ķīmiskas kaujas vielas:

a. O-alkil- (vienāds ar vai mazāks par C_{10}, ieskaitot cikloalkil) alkil- (metil-, etil-, n-propil- vai izopropil-) fluorofosfonāti, tādi kā:

zarīns (GB): O-izopropilmetilfluorfosfonāts (CAS 107-44-8); un

zomāns (GD): O-pinakolilmetilfluorfosfonāts (CAS 96-64-0);

b. O-alkil- (vienāds ar vai mazāks par C_{10}, ieskaitot cikloalkil-) N,N dialkil- (metil-, etil-, n-propil- vai izopropil-) amidociānfosfāti, tādi kā:

tabūns (GA), O-etil-N,N-dimetilamīnciānfosfāts (CAS 77-81-6);

c. O-alkil (H vai vienāds ar vai mazāks par C_{10}, ieskaitot cikloalkil-) S-2-dialkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) amīnoetilalkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) tiofosfonāti un attiecīgie alkilētie un protonētie sāļi, tādi kā:

VX: O-etil S-2-diizopropilamīnoetilmetiltiofosfonāts (CAS 50782-69-9);

2. ķīmiskas kaujas kairinātājvielas:

a. sēra iprīti, tādi kā:

1. 2-hloretilhlormetilsulfīds (CAS 2625-76-5);
2. bis (2-hloretil) sulfīds (CAS 505-60-2);
3. bis (2-hloretiltio) metāns (CAS 63869-13-6);
4. 1,2-bis (2-hloretiltio) etāns (CAS 3563-36-8);
5. 1,3-bis (2-hloretiltio) -n-propāns (CAS 63905-10-2);
6. 1,4-bis (2-hloretiltio) -n-butāns (CAS 142868-93-7);
7. 1,5-bis (2-hloretiltio) -n-pentāns (CAS 142868-94-8);
8. bis(2-hloretiltiometil) ēteris (CAS 63918-90-1);
9. bis (2-hloretiltioetil) ēteris (CAS 63918-89-8);

b. luizīti, tādi kā:

1. 2-hlorvinildihlorarsīns (CAS 541-25-3);
2. tris (2-hlorvinil) arsīns (CAS 40334-70-1);
3. bis (2-hlorvinil) hlorarsīns (CAS 40334-69-8);

c. slāpekļa iprīti, tādi kā:

1. HN1: bis (2-hloretil) etilamīns (CAS 538-07-8);
2. HN2: bis (2-hloretil) metilamīns (CAS 51-75-2);
3. HN3: tris (2-hloretil) amīns (CAS 555-77-1);

3. ķīmiskie kaujas paralizējošie aģenti, tādi kā:

a. 3-hinuklidinilbenzilāts (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. ķīmiskie kaujas defolianti, tādi kā:

a. butil 2-hlor-4-fluorofenooksiacetāts (LNF);

b. b. 2,4,5-trihlorfenoksi-etiķskābes (CAS 93-76-5) maisījums ar 2,4-dihlorfenoksi-etiķskābi (CAS 94-75-7) (Agent Orange – oranžais aģents (CAS 39277-47-9));

c. ķīmisko kaujas vielu binārie prekursori un pamatprekursori:

1. alkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) fosfonildifluorīdi, tādi kā:

DF: metilfosfonildifluorīds (CAS 676-99-3);

2. O-alkil (H vai vienāds ar vai mazāks par C_{10}, ieskaitot cikloalkil-) O-2-dialkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) amīnoetilalkil (metil, etil, n-propil vai izopropil) fosfonāti un attiecīgie alkilētie un protonētie sāļi, tādi kā:

QL: O-etil O-2-diizopropilaminoetilmetilfosfonīts (CAS 57856-11-8);

3. hlorzarīns: O-izopropilmetilhlorfosfonāts (CAS 1445-76-7);

4. hlorzomāns: O-pinakolilmetilhlorfosfonāts (CAS 7040-57-5);

d. 'vielas masu nekārtību novēršanai', tajās ietilpstošās aktīvās ķimikālijas un to kombinācijas, tostarp:

1. alfa-brombenzenacetonitrīls, (brombenzilcianīds) (CA) (CAS 5798-79-8);

2. [(2-hlorfenil) metilēn] propāndinitrils (o-hlorobenzilidenmalononitrils) (CS)(CAS 2698-41-1);

3. 2-hlor-1-feniletanons, fenacilhlorīds (ω-hloracetofenons) (CN) (CAS 532-27-4);

4. dibenz-(b, f)-1,4-oksazepīns (CR) (CAS 257-07-8);

5. 10-hlor-5,10-dihidrofenarsazīns (fenarsazīnhlorīds) (Adamsits) (DM) (CAS 578-94-9);

6. N-nonanoilmorfolīns, (MPA) (CAS 5299-64-9);

1. piezīme. *Pozīciju ML7.d nepiemēro 'vielām masu nekārtību novēršanai', ja tās ir individuāli iesaiņotas personiskās pašaizsardzības vajadzībām.*

2. piezīme. *Pozīciju ML7.d. nepiemēro vielu sastāvā ietilpstošām aktīvām ķimikālijām un to kombinācijām, ja tās ir atpazīstamas kā vajadzīgas pārtikas ražošanai vai medicīnai un attiecīgi iesaiņotas.*

e. militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai pielāgotas iekārtas, ar ko izsmidzināt jebkuru no šīm vielām, un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas:

1. materiālus vai aģentus, kas minēti pozīcijās ML7.a., ML7.b. vai ML7.d.; vai

2. no pozīcijā ML7.c. minētajiem prekursoriem izgatavotās ķīmiskās kaujas vielas;

f. militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai pielāgotas dezaktivācijas un aizsardzības iekārtas, sastāvdaļas un ķīmiski maisījumi:

1. iekārtas un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas, kas izstrādātas vai pielāgotas, lai aizsargātos pret materiāliem, kas minēti pozīcijās ML7.a., ML7.b. vai ML7.d.;

2. iekārtas un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas, kas izstrādātas vai pielāgotas, lai dekontaminētu objektus, kas piesārņoti ar materiāliem, kuri minēti pozīcijā ML7.a. vai ML7.b.;

3. ķimikāliju maisījumi, speciāli izstrādāti vai izveidoti, lai dekontaminētu objektus, kas piesārņoti ar materiāliem, kuri minēti pozīcijā ML7.a. vai ML7.b.;

Piezīme. *Pozīcija ML7.f.1. ietver:*

a. *gaisa kondicionēšanas sistēmas, kas speciāli izstrādātas vai pielāgotas, lai filtrētu radioaktīvu, bioloģisku vai ķīmisku piesārņojumu;*

b. *aizsargtērpus.*

NB! Civilām vajadzībām paredzētas gāzmaskas, aizsargiekārtas un dekontaminācijas iekārtas – sk. arī pozīciju 1A004 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

g. militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai pielāgotas iekārtas un tām speciāli izgatavotas sastāvdaļas, kuras izstrādātas vai pielāgotas, lai atklātu vai identificētu pozīcijā ML7.a., ML7.b. vai ML7.d. minētos materiālus;

Piezīme. Pozīciju ML7.g. nepiemēro personālajiem radiācijas dozimetriem.

NB! Sk. arī pozīciju 1A004 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

h. 'biopolimēri', kas speciāli izstrādāti vai apstrādāti, lai atklātu vai identificētu pozīcijā ML7.b. minētās ķīmiskās kaujas vielas, kā arī īpašas to ražošanai izmantotas šūnu kultūras;

i. 'biokatalizatori' ķīmisku kaujas vielu dezaktivācijai vai noārdīšanai, un attiecīgas bioloģiskas sistēmas:

1. 'biokatalizatori', kuri speciāli izstrādāti, lai dezaktivētu vai noārdītu pozīcijā ML7.b. minētās ķīmiskās kaujas vielas, un kuri izstrādāti tiešas laboratoriskas selekcijas ceļā vai ģenētiski iedarbojoties uz bioloģiskām sistēmām;

2. turpmāk uzskaitītās bioloģiskās sistēmas, kas satur ģenētisku informāciju, kura tieši attiecas uz pozīcijā ML7.i.1. minēto 'biokatalizatoru' ražošanu:

a. 'ekspresijas vektori';

b. vīrusi;

c. šūnu kultūras.

1. piezīme. Pozīciju ML7.b. un ML7.d. nepiemēro:

a. *hlorciānam (CAS 506-77-4). Sk. pozīciju 1C450.a.5. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā;*

b. *cianīdūdeņražskābei (zilskābei) (CAS 74-90-8);*

c. *hloram (CAS 7782-50-5);*

d. *karbonilhlorīdam (fosgēnam) (CAS 75-44-5). Sk. pozīciju 1C450.a.4. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā;*

e. *difosgēnam (trihlormetilhlorformiātam) (CAS 503-38-8);*

f. *nelieto kopš 2004. gada;*

g. *ksililbromīdam, orto: (CAS Nr. 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);*

h. *benzilbromīdam (CAS 100-39-0);*

i. *benziljodīdam (CAS 620-05-3);*

j. *bromacetonam (CAS 598-31-2);*

k. *bromciānam (CAS 506-68-3);*

l. *brommetiletilketonam (CAS 816-40-0);*

m. *hloracetonam (CAS 78-95-5);*

n. *jodetiķskābes etilēsterim (CAS 623-48-3);*

o. *jodacetonam (CAS 3019-04-3);*

p. *hlorpikrīnam (CAS 76-06-2). Sk. pozīciju 1C450.a.7. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.*

2. piezīme. Pozīcijās ML7.h. un ML7.i.2. norādītās specifiskās šūnu kultūras un bioloģiskās sistēmas nepiemēro tādām šūnu kultūrām vai bioloģiskām sistēmām, kuras izmanto civiliem mērķiem – lauksaimniecībā, farmācijā, medicīnā, veterinārajā jomā, vides aizsardzībā, atkritumu pārstrādē vai pārtikas rūpniecībā.

ML8 **‘Energoietilpīgi materiāli’ un ar tiem saistītas vielas:**

NB 1! Sk. arī pozīciju 1C011 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

NB 2! Lādiņus un ierīces skatīt pozīcijā ML4 un pozīcijā 1A008 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

Tehniskas piezīmes

1. *Ar ‘maisījumu’ pozīcijā ML8, izņemot ML8.c.11. vai ML8.c.12., saprot vienu vai vairāku vielu sajaukumu, no kurām vismaz viena viela uzskaitīta pozīcijas ML8 apakšpunktos.*

2. *Šis saraksts ir attiecināms uz jebkuru pozīcijas ML8 apakšpunktos uzskaitītu vielu, pat ja to izmanto citādi, nekā norādīts. (piemēram, TAGN galvenokārt lieto kā sprāgstvielu, bet to var lietot arī kā degvielu vai oksidētāju).*

3. *Ar daļiņas izmēru pozīcijā ML8 saprot vidējo daļiņas diametru svara vai tilpuma vienībā. Paraugu ņemšanā un daļiņu izmēra noteikšanā izmantos starptautiskos vai līdzvērtīgus valstu standartus.*

a. Šādas ‘sprāgstvielas’ un to ‘maisījumi’:

1. ADNBF (amino dinitrobenzofurozāns vai 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazān-1-oksīds) (CAS 97096-78-1);
2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetrazolāts) tetraamīnkobalt (III) perhlorāts) (CAS 117412-28-9);
3. CL-14 (diamīnodinitrobenzofurozāns vai 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazān-1-oksīds) (CAS 117907-74-1);
4. CL-20 (HNIW vai heksanitroheksaazavurcitāns) (CAS 135285-90-4); CL-20 klarīti (sk. arī tā ‘prekursorus’ pozīcijās ML8.g.3. un g.4.);
5. CP (2-(5-ciāntetrazolāts) pentamīnkobalt (III) perhlorāts) (CAS 70247-32-4);
6. DADE (1,1 diamīn-2,2-dinitroetilēns, FOX-7) (CAS 145250-81-3);
7. DATB (diaminotrinitrolbenzols) (CAS 1630-08-6);
8. DDFP (1,4-dinitrodifurazānpiperazīns);
9. DDPO (2,6-diamīn-3,5-dinitropirazīn-1-oksīds, PZO) (CAS 194486-77-6);
10. DIPAM (3,3’-diamīn-2,2’,4,4’,6,6’-heksanitrobifenils jeb dipikramīds) (CAS 17215-44-0);
11. DNGU (DINGU jeb dinitroglikolurils) (CAS 55510-04-8);
12. furazāni:
    a. DAAOF (DAAF, DAAFox, vai diaminoazoksifurazāns);
    b. DAAzF (diamīnoazofurazāns) (CAS 78644-90-3);
13. šādi HMX un tā atvasinājumi (sk. arī tā ‘prekursorus’ pozīcijā ML8.g.5.):
    a. HMX (ciklotetrametilēntetranitramīns, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazīns, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraazaciklooktāns, otogēns) (CAS 2691-41-0);
    b. difluoraminēti HMX analogi;
    c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabiciklo [3,3,0]-oktanons-3, tetranitrosemiglikourīls jeb ketobiciklo-HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (heksanitroadamantāns) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (heksanitrostilbēns) (CAS 20062-22-0);
16. šādi imidazoli:
    a. BNNII (oktahidro-2,5-bis(nitroimīn)imidazo [4,5-d] imidazols);
    b. DNI (2,4-dinitroimidazols) (CAS 5213-49-0);

c. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazols);

d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazol)-2,4-dinitroimidazols);

e. PTIA (1-pikril-2,4,5-trinitroimidazols);

17. NTNMH (1-(2-nitrotriazol)-2-dinitrometilēnhidrazīns);

18. NTO (ONTA vai 3-nitro-1,2,4-triazol-5-ons) (CAS 932-64-9);

19. polinitrokubāni ar vairāk nekā četrām nitrogrupām;

20. PYX (2,6-bis(pikrilamīn)-3,5-dinitropiridīns) (CAS 38082-89-2);

21. šādi RDX un atvasinājumi:

a. RDX (ciklotrimetiltrinitramīns, ciklonīts, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazīns, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triazacikloheksāns vai heksogēns; (CAS 121-82-4);

b. Keto-RDX (K-6 vai 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanons) (CAS: 115029-35-1),

22. TAGN (triaminoguanidīna nitrāts) (CAS 4000-16-2);

23. TATB (triaminonitrobenzols) (CAS 3058-38-6) (sk. arī tā 'prekursorus' pozīcijā ML8.g.7.);

24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoramīns) oktahidro-1,5dinitro-1,5-diazocīns);

25. šādi tetrazoli:

a. NTAT (nitrotriazolaminotetrazols);

b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazols);

26. tetrils (trinitrofenilmetilnitramīns) (CAS 479-45-8);

27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalīns) (CAS 135877-16-6) (sk. arī tā 'prekursorus' pozīcijā ML8.g.6.);

28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidīns) (CAS 97645-24-4) (sk. arī tā 'prekursorus' pozīcijā ML8.g.2.);

29. TNGU (SORGUILS jeb tetranitroglikolurīls) (CAS 55510-03-7);

30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazīn[4,5-d]piridazīns) (CAS 229176-04-9);

31. šādi triazīni:

a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamīn-s-triazīns) (CAS 19899-80-0);

b. NNHT (2-nitroimīn-5-nitro-heksahidro-1,3,5-triazīns) (CAS 130400-13-4);

32. šādi triazoli:

a. 5-azido-2-nitrotriazols;

b. ADHTDN (4-amīn-3,5-dihidrazīn-1,2,4-triazola dinitramīds) (CAS 1614-08-0);

c. ADNT (1-amīn-3,5-dinitro-1,2,4-triazols);

d. BDNTA ([bis-dinitrotriazol]amīns);

e. DBT (3,3′-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazols) (CAS 30003-46-4);

f. DNBT (dinitrobistriazols) (CAS 70890-46-9);

g. nelieto kopš 2010. gada;

h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazol) 3,5-dinitrotriazols);

i. PDNT (1-pikril-3,5-dinitrotriazols);

j. TACOT (tetranitrobenzotriazolbenzotriazols) (CAS 25243-36-1);

33. ‘sprāgstvielas’, kas nav uzskaitītas citur pozīcijā ML8.a. un kurām ir kāda no šādām īpašībām:
    a. detonācijas ātrums maksimālā blīvumā pārsniedz 8 700 m/s – vai
    b. detonācijas spiediens pārsniedz 34 GPa (340 kilobārus);
34. nelieto kopš 2013. gada;
35. DNAN (2,4-dinitroanizols) (CAS 119-27-7);
36. TEX (4,10-Dinitro-2,6,8,12-tetraoksa-4,10-diazaisovurciāns)
37. GUDN (Guanjlurea dinitramīds) FOX-12 (CAS 217464-38-5)
38. šādi tetrazīni:
    a. BTAT (Bis(2,2,2-trinitroetils)-3,6-diaminotetrazīns);
    b. LAX-112 (3,6-diamino-1,2,4,5-tetrazīn-1,4-dioksīds);
39. Energoietilpīgi jonu materiāli, kuri kūst temperatūrā starp 343 K (70 °C) un 373 K (100 °C) un kuru detonācijas ātrums pārsniedz 6 800 m/s vai detonācijas spiediens pārsniedz 18 GPa (180 kbar);
40. BTNEN (Bis(2,2,2-trinitroetil)-nitramīns) (CAS 19836-28-3);
41. FTDO (5,6-(3’,4’-furazān)- 1,2,3,4- tetrazīn -1,3- dioksīds);
42. EDNA (etilēndinitramīns) (CAS 505-71-5);
43. TKX-50 (Dihidroksilamonija 5,5’-bistetrazol-1,1’-diolāts);

Piezīme. *Pozīcijā ML8.a. ir ietvertas ‘kokristalizētas sprāgstvielas’.*

Tehniska piezīme.

‘Kokristalizēta sprāgstviela’ ir viela cietā agregātstāvoklī, kas sastāv no trīsdimensiju struktūrā sakārtotām divām vai vairākām sprāgstošas vielas molekulām, no kurām vismaz viena ir norādīta pozīcijā ML8.a.

b. šādi ‘propelenti’:
    1. visi cietie ‘propelenti’ ar īpatnējo teorētisko impulsu, kas (standartapstākļos) ir ilgāks par:
        a. 240 sekundēm nemetalizētiem, nehaloģenizētiem ‘propelentiem’;
        b. 250 sekundēm nemetalizētiem, haloģenizētiem ‘propelentiem’; vai
        c. 260 sekundēm metalizētiem ‘propelentiem’;
    2. nelieto kopš 2013. gada;
    3. ‘propelenti’, kam spēka konstante ir lielāka par 1 200 kJ/kg;
    4. ‘propelenti’, kas standartapstākļos var uzturēt nemainīgu degšanas ātrumu, lielāku par 38 mm/s (mērot kā vienu inhibētu šķiedru) 6,89 MPa (68,9 bāru) spiedienā un 294 K (21 °C) temperatūrā;
    5. ar elastomēriem pārveidoti lietas dubultbāzes (*Elastomer modified cast double base* – EMCDB) ‘propelenti’, kam maksimālā slodzē, 233 K (– 40 °C) temperatūrā elastība ir lielāka par 5 %;
    6. visi ‘propelenti’, kuros ir pozīcijā ML8.a. norādītās vielas;
    7. ‘propelenti’, kuri nav minēti citur šajā pielikumā un kuri ir speciāli izstrādāti militāram lietojumam;
c. ‘pirotehnikas materiāli’, degvielas un tām radniecīgas vielas, kā minēts turpmāk, un to ‘maisījumi’:
    1. speciāli militārām vajadzībām izstrādātas ‘aviodegvielas’;

1. piezīme. *Pozīciju ML8.c.1. nepiemēro šādām ‘aviodegvielām’: JP-4, JP-5 un JP-8.*

2. piezīme. *‘Aviodegvielas’, kas minētas pozīcijā ML8.c.1., ir gatavi ražojumi, nevis to sastāvdaļas.*

2. alans (alumīnija hidrīds) (CAS 7784-21-6);
3. šādi borāni un to atvasinājumi:
   a. karborāni;
   b. šādi borāna homologi:

1. dekaborāns (14) (CAS 17702-41-9);
2. pentaborāns (9) (CAS 19624-22-7);
3. pentaborāns (11) (CAS 18433-84-6);

4. hidrazīns un atvasinājumi (sk. arī pozīciju ML8.d.8. un ML8.d.9. – hidrazīna atvasinājumi kā oksidētāji):
   a. hidrazīns (CAS 302-01-2) 70 % vai lielākās koncentrācijās;
   b. monometilhidrazīns (CAS 60-34-4);
   c. simetriskais dimetilhidrazīns (CAS 540-73-8);
   d. asimetriskais dimetilhidrazīns (CAS 57-14-7);

   Piezīme. *Pozīciju ML8.c.4.a. nepiemēro hidrazīna 'maisījumiem', kas speciāli izstrādāti korozijas ierobežošanai.*

5. pulverizētas metāla degvielas, degvielu 'maisījumi' vai 'pirotehniski' 'maisījumi' (to daļiņas ir vai nu sfēriskas, putekļveida, sferoīdas, plēkšņveida vai maltas), kas gatavotas no materiāliem, kam sastāvā ir 99 % vai vairāk jebkuras šīs vielas:
   a. šādi metāli un to 'maisījumi':
      1. berīlijs (CAS 7440-41-7), ja daļiņas nav lielākas par 60 μm;
      2. dzelzs pulveris (CAS 7439-89-6), ja daļiņas ir 3 μm vai mazākas, iegūts, dzelzs oksīdu reducējot ar ūdeņradi;
   b. 'maisījumi', kuros ir jebkura šī viela:
      1. cirkonijs (CAS 7440-67-7), magnijs (CAS 7439-95-4) vai to sakausējumi, ja daļiņas mazākas par 60 μm; vai
      2. bora (CAS 7440-42-8) vai bora karbīda (CAS 12069-32-8) degvielas, 85 % tīras vai tīrākas un ja daļiņas mazākas par 60 μm;

      1. piezīme. *Pozīciju ML8.c.5. piemēro 'sprāgstvielām' un degvielām, neatkarīgi no tā, vai metāli vai sakausējumi ir vai nav iekapsulēti alumīnijā, magnijā, cirkonijā vai berilijā.*

      2. piezīme. *Pozīciju ML8.c.5.b. piemēro pulverizētām metāla degvielām tikai tad, kad tās ir sajauktas ar citām vielām, lai izveidotu 'maisījumu', kas formulēts militāriem nolūkiem, piemēram, šķidras 'propelentu' suspensijas, cietus 'propelentus', vai 'pirotehniskus' 'maisījumus'.*

      3. piezīme. *Pozīciju ML8.c.5.b.2. nepiemēro boram un bora karbīdam, kas bagātināts ar boru-10 (ar 20 % vai lielāku kopējo bora-10 saturu).*

      6. militārie materiāli ar ogļūdeņraždegvielu biezinātājiem, speciāli izstrādāti lietojumam liesmumetējos vai aizdedzes munīcijā, tādi kā metālu stearāti (piemēram, oktols (CAS 637-12-7)) vai palmitāti;
      7. perhlorāti, hlorāti un hromāti kompozīcijās ar pulverizētiem metāliem vai citiem energoietilpīgiem degkomponentiem;
      8. sfērisks vai sferoīds alumīnija pulveris (CAS 7429-90-5), kura daļiņas ir 60 μm vai mazākas un kurš ir izgatavots no materiāla ar 99 % vai lielāku alumīnija saturu;
      9. titāna subhidrīds (TiHn) ar stehiometrisko ekvivalentu n = 0,65–1,68;

10. šādas šķidras augsta enerģijas blīvuma degvielas, kas nav norādītas ML8.c.1. pozīcijā:

    a. jauktas degvielas, kuru sastāvā ir gan cietas, gan šķidras degvielas (piem., bora suspensija) un kuru enerģijas blīvums uz masas vienību ir ne mazāks kā 40 MJ/kg;

    b. citas augsta enerģijas blīvuma degvielas un degvielas piedevas (piemēram, kubāns, jonu šķīdumi, JP-7, JP-10), kuru enerģijas blīvums uz apjoma vienību, mērīts 293 K (20 °C) un vienas atmosfēras spiedienā (101,325 kPa), ir ne mazāks kā 37,5 GJ uz kubikmetru;

    Piezīme. *ML8.c.10.b. neattiecas uz fosilajām rafinētajām degvielām vai biodegvielām, vai degvielām, kas paredzētas dzinējiem, kuri sertificēti lietošanai civilajā aviācijā.*

11. šādi 'pirotehnikas' un pirofori materiāli:

    a. 'pirotehnikas' vai pirofori materiāli, kas īpaši izstrādāti, lai palielinātu vai kontrolētu izstarotas enerģijas ražošanu jebkurā IR spektra daļā;

    b. magnēzija, politetrafluoroetilēna (PTFE) un vinilidēna difluorīda-heksafluoropropilēna kopolimēra (piem., MTV) maisījumi;

12. degvielas maisījumi, 'pirotehnikas' maisījumi vai 'energoietilpīgi materiāli', kas nav norādīti citur ML8 un kuru sastāvā ir viss turpmāk norādītais:

    a. to sastāvā ir vairāk nekā 0,5 % no šādu vielu daļiņām:

        1. alumīnijs;
        2. berilijs;
        3. bors;
        4. cirkonijs
        5. magnijs; vai
        6. titāns;

    b. daļiņas, kas norādītas ML8.c.12.a. un kuru izmērs ir mazāks nekā 200 nm jebkurā virzienā; un

    c. daļiņas, kas norādītas ML8.c.12.a. un kuru sastāvā ir 60 % vai vairāk metāla;

    Piezīme. *Pozīcijā ML8.c.12.iekļauti termīti.*

d. šādi oksidētāji un to 'maisījumi':

1. ADN (amonija dinitramīds jeb SR 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (amonija perhlorāts) (CAS 7790-98-9);
3. fluora kompaundi ar jebkuru šo elementu:

    a. ar citiem halogēniem;

    b. ar skābekli, vai

    c. ar slāpekli;

    1. piezīme. *Pozīciju ML8.d.3. nepiemēro hlora trifluoram (CAS 7790-91-2).*

    2. piezīme. *Pozīciju ML8.d.3. nepiemēro slāpekļa trifluoram (CAS 7783-54-2) gāzveida stāvoklī.*

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidīns) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (hidroksilamīna nitrāts) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (hidroksilamīna perhlorāts) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hidrazīna nitroformiāts) (CAS 20773-28-8);

8. hidrazīna nitrāts (CAS 37836-27-4);
9. hidrazīna perhlorāts (CAS 27978-54-7);
10. šķidri oksidētāji, kas sastāv no inhibētās kūpošās slāpekļskābes (IRFNA) (CAS 8007-58-7) vai to satur;

Piezīme. *Pozīciju ML8.d.10. nepiemēro neinhibētai kūpošai slāpekļskābei.*

e. šādas saistvielas, plastifikatori, monomēri un polimēri:
1. AMMO (azidometilmetiloksietāns un tā polimēri) (CAS 90683-29-7) (sk. arī tā 'prekursorus' pozīcijā ML8.g.1.);
2. BAMO (3,3-bis(azidometil)oksietāns un tā polimēri) (CAS 17607-20-4) (sk. arī tā 'prekursorus' pozīcijā ML8.g.1.);
3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropil)acetāls) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropil)formiāls) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butāntrioltrinitrāts) (CAS 6659-60-5) (sk. arī tā 'prekursorus' pozīcijā ML8.g.8.);
6. militāram lietojumam speciāli izstrādāti enerģētiskie monomēri, plastifikatori vai polimēri, kuros ir kāda no šādām grupām:
   a. slāpekļa grupas;
   b. azīda grupas;
   c. nitrāta grupas;
   d. nitraza grupas; vai
   e. difluoramīna grupas;
7. FAMAO (3-difluoramīnmetil-3-azidometiloksietāns) un tā polimēri;
8. FEFO (bis-(2-fluor-2,2-dinitroetil) formiāls) (CAS 17003-79-1);
9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4-heksafluorpentān-1,5-diol formiāls) (CAS 376-90-9);
10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluor-2-tri-fluormetil-3-oksaheptān-1,7-diol formiāls);
11. GAP (glicidilazīda polimērs) (CAS 143178-24-9) un tā atvasinājumi;
12. HTPB (hidroksilterminēts polibutadiēns) ar hidroksilgrupu funkcionalitāti, kas līdzinās 2,2 vai ir lielāka par to un mazāka par 2,4 vai līdzinās tai, ar hidroksilgrupu vērtību, kas nepārsniedz 0,77 meq/g, un par 47 puāziem mazāku viskozitāti 30 °C temperatūrā (CAS 69102-90-5);
13. poli(epihlorohidrīns) ar spirta funkcionālām grupām, kura molekulārais svars ir mazāks par 10 000), proti:
   a. poli(epihlorohidrīndiols);
   b. poli (epihlorohidrīntriols);
14. NENAs (nitrātetilnitramīna savienojumi) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 un 85954-06-9);
15. PGN (poli-GLYN, poliglicidilnitrāts vai poli(nitrātmetiloksirāns)) (CAS 27814-48-8);
16. poli-NIMMO (polinitrātmetilmetiloksietāns), poli-NMMO vai poli(3-nitrātmetil-3-metiloksietāns) (CAS 84051-81-0);
17. polinitroortokarbonāti;
18. TVOPA (1,2,3-trīs[1,2-bis(difluoramino)etoksi] propāns vai trīs-vīnoksipropāna addukts) (CAS 53159-39-0);
19. 4,5 diazidometil-2-metil-1,2,3-triazols (iso- DAMTR)
20. PNO (Poli(3-nitrātoksetāns));
21. TMETN (trimetiloletāna trinitrāts) (CAS 3032-55-1);

f. šādas ‘piedevas’:

1. bāzisks vara salicilāts (CAS 62320-94-9);
2. BHEGA (bis-(2-hidroksietil) glikolamīds) (CAS 17409-41-5);
3. BNO (butadiēnnitriloksīds);
4. šādi ferocēna atvasinājumi:
   a. butacēns (CAS 125856-62-4);
   b. katocēns (2,2-bis-etilperrocenilpropāns) (CAS 37206-42-1);
   c. ferocēna karbonskābes un ferocēna karbonskābju esteri;
   d. n-butil-perrocēns (CAS 31904-29-7);
   e. citi ferocēna polimēru pievienošanās produktu atvasinājumi, kas nav norādīti citur ML8.f.4.;
   f. etilferocēns (CAS 1273–89–8);
   g. propilferocēns;
   h. pentilferocēns (CAS 1274-00-6);
   i. diciklopentilferocēns;
   j. dicikloheksilferocēns;
   k. dietilferocēns (CAS 1273-97-8);
   l. dipropilferocēns;
   m. dibutilferocēns (CAS 1274-08-4);
   n. diheksilferocēns (CAS 93894-59-8);
   o. acetilferocēns (CAS 1271-55-2)/1,1’-diacetilferocēns (CAS 1273-94-5);
5. svina beta-rezorcilāts (CAS 20936-32-7) vai vara beta-rezorcilāts (CAS 70983-44-7);
6. svina citrāts (CAS 14450-60-3);
7. svina un vara helāti ar beta-rezorcilskābi vai salicilskābi (CAS 68411-07-4);
8. svina maleāts (CAS 19136-34-6);
9. svina salicilāts (CAS 15748-73-9);
10. svina stannāts (CAS 12036-31-6);
11. MAPO (tris-1-(2-metil)aziridinil-fosfīnoksīds) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis (2-metilaziridinil) 2-(2-hidroksipropānoksi) propilamīno-fosfīnoksīds); un citi MAPO atvasinājumi;
12. metil BAPO (bis (2-metil aziridinil) metilamīno fosfīna oksīds) (CAS 85068-72-0);
13. N-metil-p-nitroanilīns (CAS 100-15-2);
14. 3-nitrazapetan-1,5-diizocianāts (CAS 7406-61-9);
15. šādi metālorganiski kondensācijas reaģenti:
   a. neopentil[diallil]oksi, tri[dioktil]fosfāta titanāts (CAS 103850-22-2); ko sauc arī par titānu IV 2,2[bis 2-propenolato-metilbutanolāta, tris(dioktil)fosfātu] (CAS 110438-25-0); jeb LICA 12 (CAS 103850-22-2);
   b. titāna IV [(2-propenolāta-1) metil, n-propanolatometil] butanolīts-1, tris [dioktil] pirofosfāts jeb KR3538;
   c. titāna IV [(2-propenolāta-1)metil, n-propanolatometil] butanolīts-1, tris(dioktil)fosfāts;
16. policiāndifluoramīnetilēna oksīds;

17. šādas saistvielas:

    a. 1,1R,1S-trimezoil-tris(2-etilaziridīns) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8);

    b. daudzfunkcionāli aziridīnamīdi ar izoftālskābes, trimezīnskābes izocianūrskābes vai trimetiladipīnskābes struktūru, arī ar 2-metil- vai 2-etila aziridīna grupu;

    Piezīme. Pozīcija ML.8.f.17.b. ietver:

    a. *1,1H-izoftaloil-bis(2-metilaziridīnu)(HX-752) (CAS 7652-64-4);*

    b. *2,4,6-tris(2-etil-1-aziridinil)-1,3,5-triazīnu (HX-874) (CAS 18924-91-9);*

    c. *1,1'-trimetiladipoil-bis(2-etilaziridīnu) (HX-877) (CAS 71463-62-2).*

18. propilēnimīds (2-metilaziridīns) (CAS 75-55-8);

19. super smalks dzelzs oksīds (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) ar īpatnējo virsmu, lielāku par 250 m^2/g un daļiņu vidējo lielumu 3,0 nm vai mazāku;

20. TEPAN (tetraetilēnpentamīnoakrilonitrils) (CAS 68412-45-3); ciānetilēti poliamīni un to sāļi;

21. TEPANOL (tetraetilēnpentamīnoakrilnitrīlglicidols) (CAS 68412-46-4); ar glicidola aduktiem ciānetilēti poliamīni un to sāļi;

22. TPB (trifenilbismuts) (CAS 603-33-8);

23. TEPB (tris (etoksifenil) bismuts) (CAS 90591-48-3);

g. šādi 'prekursori':

NB! Pozīcijā ML8.g. ir dotas atsauces uz konkrētiem'energoietilpīgiem materiāliem', ko izgatavo no šīm vielām.

1. BCMO (3,3-bis(hlorometil)oksietāns) (CAS 78-71-7);

   (sk. arī pozīciju ML8.e.1. un e.2.);

2. dinitroazetidīna-t-butilsāls (CAS 125735-38-8) (sk. arī pozīciju ML8.a.28.);

3. heksaazaizovurciāna atvasinājumi, tostarp HBIW (heksabenzilheksaazaizovurciāns) (CAS 124782-15-6) (sk. arī pozīciju ML8.a.4.) un TAIW (tetraacetildibenzilheksaazaizovurciāns) (CAS 182763-60-6) (sk. arī pozīciju ML8.a.4.);

4. nelieto kopš 2013. gada;

5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7,-tetraazaciklooktāns) (CAS 41378-98-7) (sk. arī pozīciju ML8.a.13.);

6. 1,4,5,8-tetraazadekalīns (CAS 5409-42-7) (sk. arī pozīciju ML8.a.27.);

7. 1,3,5-trihlorbenzols (CAS 108-70-3) (sk. arī pozīciju ML8.a.23.);

8. 1,2,4-trihidroksibutāns (1,2,4-butāntriols) (CAS 3068-00-6) (sk. arī pozīciju ML8.e.5.);

9. DADN (1,5-diacetil– 3,7-dinitro-1, 3, 5, 7-tetraaza-ciklooktāns) (sk. arī ML8.a.13.).

h. šādi 'reaģējošu materiālu' pulveri un formas:

1. Jebkādu turpmāk minēto materiālu pulveri, kuru daļiņu izmērs jebkurā virzienā ir mazāks par 250 μm un kas nav norādīti nekur citur pozīcijā ML8:

   a. alumīnijs;

   b. niobijs;

   c. bors;

   d. cirkonijs;

   e. magnijs;

f. titāns;

g. tantals;

h. volframs;

i. molibdēns; vai

j. hafnijs;

2. formas, kas nav norādītas pozīcijās ML3, ML4, ML12 vai ML16 un kas ir izgatavotas no pulveriem, kuri norādīti pozīcijā ML8.h.1.

Tehniskas piezīmes.

1. *'Reaģējoši materiāli' ir izstrādāti, lai radītu eksotermisku reakciju tikai lielā bīdes ātrumā un izmantojumam par starplikām vai apvalkiem kaujas galviņās.*

2. 'Reaģējošo materiālu' pulverus iegūst, piemēram, izmantojot lodīšu lieljaudas malšanas procesu.

3. *'Reaģējošo materiālu' formas iegūst, piemēram, izmantojot selektīvo lāzerkausēšanu.*

1. piezīme. Pozīciju ML8 nepiemēro šādām vielām, ja tās nav kompaundos vai sajaukumos ar pozīcijā ML8.a. minētajiem 'energoietilpīgajiem materiāliem' vai pozīcijā ML8.c. minētajiem pulverizētajiem metāliem:

a. *amonija pikrāts (CAS 131-74-8);*

b. *dūmu pulveris;*

c. *heksanitrodifenilamīns (CAS 131-73-7);*

d. *difluoramīns (CAS 10405-27-3);*

e. *nitrociete (CAS 9056-38-6);*

f. *kālija nitrāts (CAS 7757-79-1);*

g. *tetranitronaftalīns;*

h. *trinitroanizols;*

i. *trinitronaftalīns;*

j. *trinitroksilēns;*

k. *N-pirolidinons; 1-metil-2-pirolidinons (CAS 872-50-4);*

l. *dioktilmaleāts (CAS 142-16-5);*

m. *etilheksilakrilāts (CAS 103-11-7);*

n. *trietilalumīnijs (TEA) (CAS 97-93-8), trimetilalumīnijs (TMA) (CAS 75-24-1) un citi pirofori alkilmetāli, kā arī litija, nātrija, magnija, cinka vai bora arilsavienojumi;*

o. *nitroceluloze (CAS 9004-70-0);*

p. *nitroglicerīns (vai gliceroltrinitrāts, trinitroglicerīns) (NG) (CAS 55-63-0);*

q. *2,4,6-trinitrotoluols (TNT) (CAS 118-96-7);*

r. *etilēndiamīndinitrāts (EDDN) (CAS 20829-66-7);*

s. *pentaertritltetranitrāts (PETN) (CAS 78-11-5);*

t. *svina azīds (CAS 13424-46-9), normāls svina stigmāts (CAS 15245-44-0) un bāzisks svina stigmāts (CAS 12403-82-6) un primārās sprāgstvielas vai kapseļu kompozīcijas, kurās ir azīdi vai azīdu kompleksi;*

u. *trietilēnglikoldinitrāts (TEGDN) (CAS 111-22-8);*

v. *2,4,6-trinitrorezorcinols (stifnīnskābe) (CAS 82-71-3);*

w. *dietildifenilurīnviela (CAS 85-98-3); dimetilidifenilurīnviela (CAS 611-92-7); metiletildifenilurīnviela [centralīti];*

x. *N,N-difenilurīnviela (asimetriskā difenilurīnviela) (CAS 603-54-3);*

y. *metil-N,N-difenilurīnviela (metil-asimetriskā difenilurīnviela) (CAS 13114-72-2);*

z. *etil-N,N-difenilurīnviela (etil-asimetriskā difenilurīnviela) (CAS 64544-71-4);*

aa. *2-nitrodifenilamīns (2-NDPA) (CAS 119-75-5);*

bb. *4-nitrodifenilamīns (4-NDPA) (CAS 836-30-6);*

cc. *2,2-dinitropropanols (CAS 918-52-5);*

dd. *nitroguanidīns (CAS 556-88-7) (sk. pozīciju 1C011.d. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā).*

2. piezīme. *Pozīciju ML8. nepiemēro amonija perhlorātam (ML8.d.2.), NTO (ML8.a.18.) vai katocēnam (ML8.f.4.b.), kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:*

a. *īpaši paredzēts un izgatavots civilām vajadzībām lietojamām gāzes ražošanas iekārtām;*

b. *sajaukts vai samaisīts ar neaktīvām termoreaktīvām saistvielām vai plastifikatoriem, un tā masa ir mazāka nekā 250 g;*

c. *aktīvās vielas masā ir ne vairāk kā 80 % amonija perhlorāta (ML8.d.2.);*

d. *tajā ir ne vairāk kā 4 g NTO (ML8.a.18.); un*

e. *tā sastāvā ir ne vairāk kā 1 g katocēna (ML8.f.4.b.).*

ML9 **Karakuģi (virsūdens un zemūdens), īpašs flotes ekipējums, piederumi, sastāvdaļas un citi virsūdens kuģi, kā norādīts turpmāk:**

NB! *Vadības un navigācijas ierīces sk. pozīcijā ML11.*

a. šādi kuģi un sastāvdaļas:

1. kuģi (virsūdens un zemūdens), kas īpaši izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam, neatkarīgi no to remontdarbu vai ekspluatācijas stāvokļa un tā, vai tiem ir uzstādītas ieroču nogādes sistēmas vai bruņas, kā arī tādu kuģu korpusi vai korpusu daļas, un to sastāvdaļas, kas īpaši izstrādātas militāram lietojumam;

Piezīme. *Pozīcija ML9.a.1. ietver kuģus, kas īpaši izstrādāti vai pielāgoti ūdenslīdēju nogādāšanai.*

2. virsūdens kuģi, kas nav norādīti pozīcijā ML9.a.1., kuros ir uzstādītas vai iestrādātas viena vai vairākas turpmāk norādītā ekipējuma pozīcijas:

a. automātiski ieroči, kas norādīti pozīcijā ML1., vai ieroči, kas norādīti pozīcijās ML2., ML4., ML12. vai ML19., vai 'montāžas balsti' vai kronšteini, lai uzstādītu ieročus ar kalibru 12,7 mm vai lielāku;

Tehniska piezīme.

'Montāžas balsti' ir ieroču uzstādīšanas platformas vai struktūras stiprinājumi, kas domāti ieroču uzstādīšanai.

b. ugunsvadības sistēmas, kā norādīts pozīcijā ML5.;

c. ir viss turpmāk minētais:

1. 'ķīmiska, bioloģiska, radioloģiska un kodolmateriālu aizsardzība (CBRN)"; un

2. 'mitrināšanas vai mazgāšanas sistēma', kas domāta dekontaminācijai; vai

Tehniskas piezīmes.

1. *'CBRN aizsardzība' ir autonoma iekšēja telpa, kuru raksturo, piemēram, lielāks spiediens, izolētas ventilācijas sistēmas, ierobežotas ventilācijas atveres ar CBRN filtriem un ierobežotas personāla piekļuves vietas ar gaisa slūžām.*

2. *'Mitrināšanas vai mazgāšanas sistēma' ir jūras ūdens izsmidzināšanas sistēma, ar ko vienlaikus var mitrināt kuģa ārējo virsbūvi un klājus.*

d. aktīvas ieroču pretpasākumu sistēmas, kas norādītas pozīcijā ML4.b., ML5.c. vai ML11.a. un kurām ir kāds no turpmāk minētajiem elementiem:

1. 'CBRN aizsardzība';

2. korpuss un virsbūve ir īpaši izstrādāta tā, lai samazinātu radaru reģistrējamo šķērsgriezumu;

3. termiskās raksturinformācijas slāpēšanas ierīces (piemēram, izmešu gāzu dzesēšanas sistēma), izņemot sistēmas, kas paredzētas elektrostaciju vispārīgās efektivitātes uzlabošanai vai ietekmes uz vidi mazināšanai; vai

4. demagnetizēšanas sistēmas, kas izstrādātas, lai slāpētu visa kuģa magnētisko raksturinformāciju.

b. dzinēji un vilces sistēmas, kā norādīts turpmāk, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam, un to sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam:

1. speciāli zemūdenēm izstrādāti dīzeļdzinēji;

2. speciāli zemūdenēm izstrādāti elektromotori ar visiem šiem parametriem:

a. izejas jauda ir vairāk par 0,75 MW (1 000 ZS);

b. forsēts reverss;

c. šķidruma dzesēšana; un

d. pilnībā iekapsulēti;

3. dīzeļdzinēji ar visiem šiem parametriem:

a. izejas jauda 37,3 kW (50 ZS) vai vairāk; un

b. 'nemagnētiskā' masa pārsniedz 75 % no kopējās masas;

Tehniska piezīme.

Saistībā ar pozīciju ML9.b.3. 'nemagnētisks' nozīmē, ka relatīvā caurlaidība ir mazāka par 2.

4. speciāli zemūdenēm paredzētas 'no gaisa padeves neatkarīgas vilces sistēmas' ('A*ir Independent Propulsion' – AIP*).

Tehniska piezīme.

'No gaisa padeves neatkarīga vilces sistēma' (AIP) iegremdētai zemūdenei dod iespēju darbināt vilces sistēmu bez piekļuves atmosfēras skābeklim ilgāk, nekā to pieļautu akumulatori. Saistībā ar pozīciju ML9.b.4. AIP nav iekļauta kodolenerģija.

c. militāram lietojumam speciāli izstrādātas zemūdens detektoriekārtas, to kontrolierīces un sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam;

d. pretzemūdeņu un prettorpēdu tīkli, kas speciāli izstrādāti militārām vajadzībām;

e. nelieto kopš 2003. gada;

f. militāram lietojumam speciāli izstrādāti izvadi caur kuģa korpusu un savienojumiekārtas, kas ļauj mijiedarboties ar iekārtām ārpus kuģa, kā arī to sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam;

Piezīme. *Pozīcijā ML9.f. ir iekļautas viendzīslas, daudzdzīslu, koaksiālas (divdzīslu) vai viļņu vada savienotājiekārtas kuģiem un izvadi caur kuģa korpusu, kuri gan vieni, gan otri spēj saglabāt hermētiskumu un darbības parametrus par 100 m lielākā dziļumā; un optisko šķiedru savienotājiekārtas un optiski izvadi caur kuģa korpusu, kas speciāli izstrādāti 'lāzera' staru pārraidei neatkarīgi no dziļuma. Pozīciju ML9.f. nepiemēro parastiem izvadiem caur kuģa korpusu – dzenskrūves vārpstām un hidrodinamiskām stūres iekārtām.*

g. militāram lietojumam speciāli izstrādāti klusie gultņi ar kādu no turpmāk izklāstītiem parametriem, to sastāvdaļas un iekārtas ar tādiem gultņiem:

1. gāzes vai magnētiskā piekare;
2. aktīva raksturinformācijas kontrole vai
3. vibrācijas slāpēšanas kontrole.

h. kodolenerģijas ražošanas iekārtas vai vilces iekārtas, kas speciāli izstrādātas pozīcijā ML9.a. norādītajiem kuģiem, un militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai 'pielāgotas' to sastāvdaļas.

Tehniska piezīme.

Pozīcijā ML9.h 'pielāgots' ir jebkāda strukturāla, elektriska mehāniska vai citāda pielāgošana, ar ko nemilitārām precēm piešķir militāras spējas, kas līdzvērtīgas tām, kādas ir militāram lietojumam speciāli izstrādātām precēm.

Piezīme. *Pozīcijā ML9.h. iekļauti 'kodolreaktori'.*

ML10 **Militāram lietojumam speciāli izstrādāti vai pielāgoti 'gaisa kuģi', 'par gaisu vieglāki gaisa kuģi', 'bezpilota gaisa kuģi' ('UAV'), aeronautikas dzinēji un 'gaisa kuģu' iekārtas, ar tām saistītas iekārtas un to sastāvdaļas:**

NB! *Vadības un navigācijas ierīces sk. pozīcijā ML11.*

a. pilotējami 'gaisa kuģi', 'par gaisu vieglāki gaisa kuģi' un tiem speciāli izstrādātas sastāvdaļas;

b. nelieto kopš 2011. gada;

c. šādi bezpilota 'gaisa kuģi' un 'par gaisu vieglāki gaisa kuģi', un ar tiem saistītas iekārtas, un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas:

1. 'bezpilota gaisa kuģi', tālvadības gaisa kuģi (*remotely piloted air vehicles – RPVs*), neatkarīgi programmējami lidaparāti un bezpilota 'par gaisu vieglāki gaisa kuģi';
2. palaišanas iekārtas, atgūšanas iekārtas un atbalsta iekārtas uz zemes;
3. komandiekārtas un kontroliekārtas;

d. vilces aeronautikas dzinēji un speciāli tiem izstrādātas sastāvdaļas;

e. iekārtas degvielas uzpildei lidojuma laikā, kuras speciāli izstrādātas vai pielāgotas kādam no šādiem gaisa kuģiem, un tām speciāli izstrādātas sastāvdaļas:

1. 'gaisa kuģi', kas minēti pozīcijā ML10.a.; vai
2. bezpilota 'gaisa kuģi', kas minēti pozīcijā ML10.c.;

f. 'zemes iekārtas', kas speciāli izstrādātas pozīcijā ML10.a. minētajiem 'gaisa kuģiem', vai aeronautikas dzinēji, kas minēti pozīcijā ML10.d.;

1. piezīme. *Pozīcijā ML10.f. cita starpā ir ietvertas spiediena degvielas uzpildes iekārtas un iekārtas, kas izstrādātas, lai atvieglotu operācijas noslēgtās teritorijās, tostarp iekārtas, kas atrodas uz kuģa.*

2. piezīme. *Pozīciju ML10.f. nepiemēro:*

1. *jūgstieņiem;*
2. *aizsargpaklājiem un pārsegiem;*
3. *Trapiem, kāpnēm un platformām;*
4. *stāvbalstiem, trosēm un fiksācijas ierīcēm.*

g. pozīcijā ML10.a. minētajiem 'gaisa kuģiem' izstrādātas gaisa kuģa apkalpes dzīvības nodrošināšanas iekārtas, gaisa kuģa apkalpes drošības iekārtas un citas ierīces evakuēšanai ārkārtas situācijās, kuras nav minētas pozīcijā ML10.a.;

Piezīme. *Pozīcija ML10.g. neattiecas uz gaisa kuģa apkalpes aizsargķiverēm, kurās nav iestrādāti vai kurām nav stiprinājumi vai palīgierīces, kas paredzētas šajā pielikumā minētajam ekipējumam.*

NB! *Attiecībā uz aizsargķiverēm skatīt arī pozīciju ML13.c.*

h. šādi izpletņi, planēšanas izpletņi un saistītas ierīces, un speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas:

1. izpletņi, kas nav norādīti citur šajā pielikumā;
2. paraplāni;
3. izpletņlēkšanai no liela augstuma speciāli paredzēts ekipējums (piemēram, tērpi, īpašas ķiveres, elpošanas sistēmas, navigācijas ierīces);

i. ierīces kontrolētai atvēršanai vai automātiski pilotējamas sistēmas, kas paredzētas ar izpletņiem desantējamām kravām.

1. piezīme. *ML10.a. pozīciju nepiemēro 'gaisa kuģiem' un 'par gaisu vieglākiem gaisa kuģiem', un šo 'gaisa kuģu' variantiem, kas speciāli konstruēti militāram lietojumam un kuriem ir visas turpmāk minētās iezīmes:*

a. *tie nav kaujas 'gaisa kuģi';*
b. *tie nav konfigurēti militāram lietojumam un tiem nav uzstādītas ierīces vai pievienojumi, kuri speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam;* un
c. *vienas vai vairāku ES dalībvalstu vai Vasenāras vienošanās dalības valstu civilās aviācijas iestādes tos ir sertificējušas civilam lietojumam.*

2. piezīme. *Pozīciju ML10.d. nepiemēro:*

a. *militāram lietojumam izstrādātiem vai pielāgotiem aeronautikas dzinējiem, ko vienas vai vairāku ES dalībvalstu vai Vasenāras vienošanās dalības valstu civilās aviācijas iestādes ir sertificējušas izmantošanai 'civilās aviācijas gaisa kuģī', vai arī speciāli tiem izstrādātām sastāvdaļām;*
b. *virzuļdzinējiem vai speciāli izstrādātām to sastāvdaļām, izņemot tādus, kas speciāli izstrādāti 'bezpilota gaisa kuģiem'.*

3. piezīme. *Pozīcijā ML10.a. un ML10.d. par nemilitāru 'gaisa kuģu' vai militāram lietojumam pielāgotu aeronautikas dzinēju speciāli izstrādātām sastāvdaļām vai saistītām ierīcēm uzskata tikai tās militārās sastāvdaļas un ar militārām darbībām saistītās iekārtas, kas vajadzīgas, lai tos pielāgotu militāram lietojumam.*

4. piezīme. *Saistībā ar pozīciju ML10.a. militārs lietojums ietver: kaujas darbības, militāru izlūkošanu, uzbrukumu, militāras mācības, loģistikas atbalstu un personālsastāva vai militāru iekārtu transportēšanu un desantēšanu.*

5. piezīme. *Pozīcija ML10.a. neattiecas uz 'gaisa kuģiem' un 'par gaisu vieglākiem gaisa kuģiem', kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:*

a. *pirmo reizi izgatavoti pirms 1946. gada;*
b. *tajos nav iekļauti priekšmeti, kas norādīti šajā pielikumā, ja vien minētie priekšmeti nav vajadzīgi vienas vai vairāku ES dalībvalstu vai Vasenāras vienošanās dalības valstu civilās aviācijas iestāžu drošības vai lidojumderīguma standartu ievērošanai;* un

c. *tajos nav iekļauti ieroči, kas norādīti šajā pielikumā, izņemot tādus ieročus, kas nav lietojami un kurus nav iespējams atjaunot lietošanas kārtībā.*

6. piezīme. *Pozīcija ML10.d. neattiecas uz vilces aeronautikas dzinējiem, kas pirmo reizi izgatavoti pirms 1946. gada.*

ML11 Elektroniskas ierīces, 'kosmiskie aparāti' un sastāvdaļas, kas nav minētas citur šajā pielikumā:

a. elektroniskas ierīces, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam, un speciāli izstrādātas to sastāvdaļas;

Piezīme. *Pozīcijā ML11.a. ietverti:*

a. *elektroniskas pretpasākumu un pretpasākumu apkarošanas ierīces (t.i., ierīces, kas izstrādātas, lai raidītu traucējošus vai nepareizus signālus radariekārtām vai rāciju uztvērējiem, vai citādi traucētu pretinieka elektronisko uztvērēju, tostarp pretpasākumiem paredzētu ierīču, uztvertspēju, darbību vai efektivitāti), tostarp radiotraucēšanas un radiotraucējumu novēršanas ierīces;*

b. *frekvenčjūtīgas vakuuma lampas;*

c. *elektroniskas sistēmas vai iekārtas, kas izstrādātas, lai militāras izlūkošanas vai drošības vajadzībām novērotu un uzraudzītu elektromagnētisko spektru, vai arī, lai neitralizētu tādu novērošanu vai uzraudzību;*

d. *zemūdens pretpasākumi, arī akustiskās un magnētiskās traucēšanas ierīces un mānekļierīces, kas izstrādātas, lai sonāriem raidītu traucētājus vai nepareizus signālus;*

e. *datu apstrādes drošības iekārtas, iekārtas datu drošībai un pārraidei, un signāllīniju drošības ierīces, kas izmanto kriptogrāfijas funkcionalitāti;*

f. *identifikācijas, autentifikācijas un kodēšanas iekārtas, un iekārtas kodu atslēgu pārvaldībai, izgatavošanai un izplatīšanai;*

g. *vadības un navigācijas ierīces;*

h. *troposfēras ciparu radiosakaru pārraides ierīces;*

i. *signālu pārtveršanai speciāli izstrādāti ciparu demodulatori;*

j. *'automatizētas vadības un kontroles sistēmas'.*

NB! *'Programmatūru', kas saistīta ar militāru 'programmvadāmu' radio (Software Defined Radio – SDR), skatīt pozīcijā ML21.*

b. traucētājierīces, kas izstrādātas vai pielāgotas tam, lai traucētu 'satelītnavigācijas sistēmu' sniegto pozicionēšanas, navigācijas vai laika sinhronizācijas pakalpojumu uztveršanu, darbību vai efektivitāti, un tām speciāli izstrādātas sastāvdaļas;

c. 'kosmiskie aparāti', kas speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam, un 'kosmisko aparātu' sastāvdaļas, kas speciāli izstrādātas militāram lietojumam.

ML12 **Šādas ātrdarbīgas kinētiskās enerģijas ieroču sistēmas un ar tām saistītas ierīces, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas:**

a. mērķu iznīcināšanai vai darbības paralizēšanai speciāli izstrādātas kinētiskās enerģijas ieroču sistēmas;

b. speciāli izstrādātas kinētiskās enerģijas lādiņu un sistēmu izmēģināšanas un vērtējuma iekārtas un pārbaudēm izmantojami modeļi, arī dinamiskām pārbaudēm paredzēti diagnostikas instrumenti un mērķi.

NB! *Ieroču sistēmas, kurās izmanto nekalibrētu munīciju vai kurās izmanto tikai ķīmisku vilci, un tām paredzēto munīciju sk. pozīcijā ML1 līdz ML4.*

1. piezīme. *Pozīcijā ML12 ir ietvertas šādas iekārtas, ja tās ir speciāli izstrādātas kinētiskās enerģijas ieroču sistēmām:*

a. *palaišanas iekārtas, kas atsevišķos šāvienos vai kārtās līdz ātrumam, kas lielāks par 1,6 km/s, var paātrināt masu, smagāku par 0,1 g;*

b. *primārās enerģijas ražošanas, elektrisku bruņu, enerģijas uzkrāšanas (piem., lieljaudas kondensatori), temperatūras regulācijas, termiskas kondicionēšanas, komutācijas vai degvielas padeves iekārtas; kā arī elektriskās saskarnes starp enerģijas avotu, lielgabalu torņu un citu torņu elektriskās piedziņas funkcijām;*

NB! Skatīt arī pozīciju 3A001.e.2. (augstas enerģijas ietilpības kondensatori) ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

c. *mērķu izvēles, sekošanas, ugunsvadības vai kaitējumu vērtēšanas sistēmas;*

d. *lādiņu mērķu meklēšanas, vadības vai novirzes paātrināšanas sistēmas.*

2. piezīme. *Pozīciju ML12 piemēro ieroču sistēmām, kurās izmanto jebkuru no šīm dzinējspēka metodēm:*

a. *elektromagnētisko;*

b. *elektrotermisko;*

c. *plazmas;*

d. *vieglās gāzes;* vai

e. *ķīmisko (ja to izmanto kopā ar jebkuru no iepriekš minētajām).*

ML13 **Bruņu ekipējums vai aizsargekipējums, to konstrukcijas, sastāvdaļas un piederumi:**

a. metāla vai nemetāla bruņu plāksnes, kurām ir jebkura no turpmākām iezīmēm:

1. izgatavotas tā, ka atbilst militāram standartam vai specifikācijām; vai

2. piemērotas militāram lietojumam;

NB! Bruņuvestu plāksnes skatīt pozīcijā ML13.d.2.

b. militāru sistēmu ballistiskai aizsardzībai speciāli izstrādātas metāla vai nemetāla materiālu,vai arī to kombināciju konstrukcijas, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas;

c. aizsargķiveres un speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas un piederumi:

1. aizsargķiveres, kas ražotas atbilstīgi militāriem standartiem vai specifikācijām, vai salīdzināmiem valstu standartiem;

2. korpusi, oderējumi vai polsteri, kas speciāli izstrādāti pozīcijā ML13.c.1. minētajām aizsargķiverēm;

3. ballistiskās aizsardzības papildelementi, kas speciāli izstrādāti pozīcijā ML13.c.1. minētajām aizsaragķiverēm;

NB! Attiecībā uz citām militāro aizsargķiveru sastāvdaļām vai piederumiem skatīt šā pielikuma attiecīgo pozīciju.

d. šādas bruņuvestes vai aizsargtērpi un to sastāvdaļas:

1. mīkstās bruņuvestes vai aizsargtērpi, kas izgatavoti, ievērojot militārus vai tiem līdzvērtīgus standartus vai specifikācijas, kā arī speciāli tiem izstrādātas sastāvdaļas;

Piezīme. Pozīcijā ML13.d.1. militārie standarti vai specifikācijas ietver vismaz parametrus aizsardzībai pret šķembām.

2. cietās bruņuvestes, kas nodrošina III līmenim (NIJ 0101,06, 2008. gada jūlijs) vai 'līdzvērtīgiem standartiem' atbilstošu vai augstāku ballistisko aizsardzību.

1. piezīme. *Pozīcijā ML13.b. ir iekļauti materiāli, kas speciāli izstrādāti, lai no tiem izgatavotu bruņas, kuras sargā pret sprādzieniem, vai lai ar tiem būvētu militāras patvertnes.*

2. piezīme. *Pozīciju ML13.c. nepiemēro aizsargķiverēm, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:*

a) *pirmo reizi izgatavotas pirms 1970. gada;* un

b) *nav izstrādātas vai pārveidotas tā, lai pie tām varētu stiprināt priekšmetus, kas minēti ES Kopējā militāro preču sarakstā, un nav aprīkotas ar šādiem priekšmetiem.*

3. piezīme. *Pozīciju ML13.c. un d. nepiemēro aizsargķiverēm, bruņuvestēm vai aizsargapģērbam, kas ir līdzi to lietotājiem un ko izmanto lietotāja personīgajai aizsardzībai.*

4. piezīme. *Bumbu iznīcināšanas personālam speciāli paredzētās aizsargķiveres, kas ir minētas pozīcijā ML13.c., ir tikai tādas, kuras ir speciāli paredzētas militārām vajadzībām.*

5. piezīme. *Pozīciju ML13.d.1. nepiemēro aizsargbrillēm.*

NB! *Attiecībā uz lāzera aizsargbrillēm sk. pozīciju ML17.o.*

NB 1! *Sk. arī pozīciju 1A005 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.*

NB 2! *Attiecībā uz 'šķiedru vai pavedienu materiāliem', ko izmanto bruņuvestu un aizsargķiveru izgatavošanai, sk. pozīciju 1C010 ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.*

ML14 **'Speciālas iekārtas militārām mācībām' vai militāru scenāriju simulācijai, simulatori, kas speciāli izstrādāti tādu šaujamieroču vai citu ieroču lietošanas mācībām, kas minēti pozīcijā ML1 vai ML2, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas un piederumi.**

Tehniska piezīme.

Pie 'speciālajām iekārtām militārajām mācībām' pieder militāra tipa uzbrukuma trenažieri, kaujas lidojumu trenažieri, radartēmēšanas trenažieri, radara mērķu ģeneratori, treniņierīces artilēristiem, trenažieri cīņai pret zemūdenēm, pilotu trenažieri (arī pilotu/astronautu mācībām domātas centrifūgas), radaru apkalpju trenažieri, avioinstrumentu sistēmu trenažieri, navigācijas trenažieri, raķešu palaišanas trenažieri, mērķu iekārtas, dronu 'gaisa kuģi', trenažieri bruņojuma izmantojumam, trenažieri bezpilota 'gaisa kuģiem', pārvietojamas treniņiekārtas un treniņierīces militārām sauszemes operācijām.

1. piezīme. *Pozīcija ML14 attiecas uz attēlu un interaktīvām apkārtējas vides ģenerācijas sistēmām simulatoros, ja tie ir speciāli izstrādāti vai pielāgoti militāram lietojumam.*

2. piezīme. *Pozīciju ML14 nepiemēro ierīcēm, kas speciāli izstrādātas, lai ar tām mācītu, kā lietot medību vai sporta ieročus.*

ML15 **Militāram lietojumam speciāli izstrādātas iekārtas attēlu veidošanai vai pretpasākumiem, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas un piederumi:**

a. ierakstu un attēlu apstrādes ierīces;

b. kameras, fotoiekārtas un filmu attīstīšanas iekārtas;

c. attēlu pastiprināšanas ierīces;

d. infrasarkano staru jeb termiskas fotoiekārtas;

e. attēlu radarsensoru iekārtas;

f. pretpasākumu vai pretpasākumu apkarošanas ierīces, kas paredzētas pozīcijā ML15.a. līdz ML15.e. minētajām ierīcēm.

Piezīme. *Pozīcijā ML15.f. ir iekļautas ierīces, kas izstrādātas, lai traucētu militāru attēlveidošanas sistēmu darbību vai mazinātu to efektivitāti, vai arī lai mazinātu tādu traucējošu ietekmi.*

Piezīme. *Pozīciju ML15. nepiemēro 'pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampām' vai ierīcēm, kas speciāli izstrādātas, izmantojot 'pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampas'.*

NB! Attiecībā uz ieroču tēmēkļiem, kuros izmantotas 'pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampas', sk. pozīciju ML1, ML2 un ML5.

NB! Sk. arī pozīciju 6A002.a.2. un 6A002.b. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

ML16 **Kalumi, lējumi un citi pusfabrikāti, kuri ir speciāli izstrādāti priekšmetiem, kas minēti pozīcijās ML1 līdz ML4, ML6, ML9, ML10, ML12 vai ML19.**

Piezīme. Pozīciju ML16. piemēro pusfabrikātiem, ja tie ir identificējami pēc materiālu sastāva, ģeometrijas vai funkcijām.

ML17 **Dažādas ierīces, materiāli un 'bibliotēkas', kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas:**

a. šādi militāram lietojumam speciāli izstrādāti vai pielāgoti niršanas aparāti un aparāti peldēšanai zem ūdens:

1. slēgtas vai pusslēgtas sistēmas autonomi skābekļa reģenerācijas aparāti;

2. aparāti peldēšanai zem ūdens, kas speciāli izstrādāti lietošanai ar pozīcijā ML ML17.a.1. norādītajiem niršanas aparātiem;

NB! Sk. arī pozīciju 8A002.q. ES Divējāda lietojuma preču sarakstā.

b. speciāli militāram lietojumam paredzētas celtniecības iekārtas;

c. militāram lietojumam speciāli izstrādāta armatūra, pārklājumi un apstrādes paņēmieni, ar ko slāpēt raksturinformāciju;

d. lauka inženieriekārtas, kas speciāli paredzētas izmantošanai cīņu zonā;

e. 'roboti', 'robotu' kontroliekārtas un 'robotu' 'manipulatoru izpildmehānismi', kam ir jebkura šāda īpašība:

1. tie ir speciāli izstrādāti militāram lietojumam;

2. tajos iekļauti līdzekļi, ar ko sargā hidrauliskas sistēmas pret caursiti no ārpuses ar ballistikas fragmentiem (piemēram, izmantojot pašhermatizācijas līnijas), un tajos paredzēts izmantot hidrauliskus šķidrumus ar uzliesmošanas temperatūru, augstāku par 839 K (566 °C); vai

3. tie ir speciāli izstrādāti vai atzīti par piemērotiem darbam pulsējošā elektromagnētiskā (EMP) laukā;

Tehniska piezīme.

Pulsējošais elektromagnētiskais lauks neietver netīši radītus traucējumus, ko izraisa elektromagnētiskais starojums no tuvumā esošā aprīkojuma (piemēram, mašīnām, iekārtām vai elektroinstalācijām) vai apgaismojuma ierīcēm.

f. 'bibliotēkas', kas speciāli izstrādātas vai pielāgotas militāram lietojumam ar šajā pielikumā minētajām sistēmām, iekārtām vai sastāvdaļām;

g. militāram lietojumam speciāli izstrādātas kodolenerģijas ražošanas iekārtas vai vilces iekārtas, kas nav norādītas citur, un militāram lietojumam speciāli izstrādātas vai 'pielāgotas' to sastāvdaļas;

Piezīme. Pozīcijā ML17.g. iekļauti 'kodolreaktori'.

h. militāram lietojumam speciāli izstrādātas iekārtas un materiāli, kas pārklāti vai apstrādāti, lai ar tiem slāpētu raksturinformāciju, un kas nav minēti citās šā pielikuma pozīcijās;

i. militāriem 'kodolreaktoriem' speciāli izstrādāti simulatori;

j. militāru iekārtu apkopei speciāli izstrādātas vai 'pielāgotas' pārvietojamas remontdarbnīcas;

k. militāram lietojumam speciāli izstrādāti vai 'pielāgoti' pārvietojami lauka ģeneratori;

l. ISO intermodālie konteineri vai nomontējamas transportlīdzekļa virsbūves (t.i., maināmas virsbūves), kas speciāli izstrādātas vai 'pielāgotas' militāram lietojumam;

m. militāram lietojumam speciāli izstrādāti prāmji, kas nav minēti citur šajā pielikumā, kā arī militāram lietojumam speciāli izstrādāti tilti un pontoni;

n. izmēģinājumu modeļi, speciāli izstrādāti, lai 'pilnveidotu' priekšmetus, kas minēti pozīcijā ML4, ML6, ML9 vai ML10;

o. militāram lietojumam speciāli izstrādātas 'lāzera' aizsardzības ierīces (piemēram, acu vai sensoru aizsardzība);

p. 'degvielas elementi', kas nav minēti citur šajā pielikumā, un kuri ir speciāli izstrādāti vai 'pielāgoti' militāram lietojumam.

Tehniskas piezīmes.

1. *Nelieto kopš 2014. gada.*

2. *Pozīcijā ML17 'pielāgots' ir jebkāda strukturāla, elektriska mehāniska vai citāda pielāgošana, ar ko nemilitārām precēm piešķir militāras spējas, kas līdzvērtīgas tām, kādas ir militāram lietojumam speciāli izstrādātām precēm.*

ML18 **'Ražošanas' ierīces, vides pārbaudes iekārtas un to sastāvdaļas:**

a. speciāli izstrādātas vai pielāgotas tādu preču 'ražošanas' ierīces, kuras minētas šajā pielikumā, kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas;

b. speciāli izstrādātas vides izmēģinājumu iekārtas, lai sertificētu, kvalificētu vai pārbaudītu ražojumus, kas minēti šajā pielikumā, kā arī tādām iekārtām speciāli izstrādātas ierīces.

Tehniska piezīme.

Pozīcijā ML18 'ražošana' ietver projektēšanu, izskatīšanu, izgatavošanu, testēšanu un pārbaudi.

Piezīme. *Pozīcijā ML18.a. un ML18.b. ir iekļautas šādas iekārtas:*

a. *nepārtrauktas nitrēšanas iekārtas;*

b. *centrifugālās testu iekārtas vai ierīces, kam ir kāda no šādām iezīmēm:*

1. *piedziņas motora vai motoru jauda ir lielāka par 298 kW (400 ZS);*

2. *tajos var ielādēt 113 kg vai lielāku masu;* vai

3. *tajos 91 kg vai smagākai masai var nodrošināt 8 g vai lielāku centrbēdzes paātrinājumu;*

c. *dehidratizācijas spiedes;*

d. *militāru 'sprāgstvielu' ekstrūzijai speciāli izstrādāti vai pielāgoti vītņu ekstrūderi;*

e. *ekstrudētu 'propelentu' sagarināšanai paredzētas griezējmašīnas;*

f. *pirmsapstrādes cilindri (tumbleri) ar 1,85 m vai lielāku diametru un par 227 kg lielāku produkcijas kapacitāti;*

g. *cietu 'propelentu' nepārtrauktas darbības maisītāji;*

h. *militāru 'sprāgstvielu' sastāvdaļu malšanai vai frēzēšanai paredzētas ar šķidrumu darbināmas dzirnavas;*

i. *iekārtas, ar ko ML8.c.8. pozīcijā minēto metālu pulveru daļiņas padara sfēriskas un vienādi lielas;*

j. *konvekcijas konverteri, ar ko konvertē pozīcijā ML8.c.3. minētos materiālus.*

ML19 **Virzītas enerģijas ieroču (*DEW*) sistēmas, ar tām saistītas vai pretpasākumu veikšanai paredzētas ierīces un pārbaudes modeļi, kā arī tām speciāli paredzētas sastāvdaļas:**

a. mērķu iznīcināšanai vai darbības paralizēšanai paredzētas 'lāzeru' sistēmas;

b. mērķu iznīcināšanai vai darbības paralizēšanai paredzētas elementārdaļiņu staru sistēmas;

c. mērķu iznīcināšanai vai darbības paralizēšanai paredzētas lieljaudas radio frekvenču (RF) sistēmas;

d. iekārtas, kas speciāli paredzētas, lai atklātu vai identificētu sistēmas, kas minētas pozīcijā ML19.a. līdz ML19.c., vai lai aizsargātos pret tādām sistēmām;

e. fiziskas pārbaudes modeļi sistēmām, ierīcēm un sastāvdaļām, kas minētas pozīcijā ML19;

f. 'lāzeru' sistēmas, kas speciāli paredzētas, lai neaizsargātās acīs radītu pastāvīgu aklumu, t. i., neapbruņotām acīm vai acīm ar redzes korekcijas ierīcēm.

1. piezīme. *DEW sistēmas, kas minētas pozīcijā ML19, ietver arī sistēmas, kuru jauda rodas, kontrolēti lietojot:*

a. *'lāzerus', kam ir pietiekama jauda, lai nodarītu postījumus, līdzīgus tādiem, ko nodara parasta munīcija;*

b. *daļiņu paātrinātājus, kas raida lādētu vai neitrālu daļiņu staru, kurš spēj nodarīt postījumus;*

c. *radio frekvences staru ģeneratorus ar lielu impulsa jaudu vai lielu vidējo jaudu, kas rada pietiekami spēcīgu lauku, lai izvestu no ierindas tālu mērķu elektroniskās shēmas.*

2. piezīme. *Pozīcijā ML19 ir iekļautas šādas ierīces, ja tās ir speciāli izstrādātas DEW sistēmām:*

a. *primārās enerģijas ražošanas, enerģijas uzkrāšanas, komutācijas, jaudas pārveidošanas vai degvielas piegādes ierīces;*

b. *mērķa izvēles vai sekošanas sistēmas;*

c. *sistēmas, kas spēj izvērtēt mērķu bojājumus, to iznīcināšanu vai paralizēšanu;*

d. *staru vadības, pārraides vai tēmēšanas ierīces;*

e. *ierīces ar ātru stara pārvietošanas spēju, kas ļauj ātri iznīcināt daudzus mērķus;*

f. *fokusētājoptika un fāzu salāgotāji;*

g. *strāvas inžektori negatīvu ūdeņraža jonu stariem;*

h. *'kosmosā lietojamu' paātrinātāju sastāvdaļas;*

i. *negatīvu jonu staru fokusēšanas ierīces;*

j. *augstas enerģijas jonu staru kontroles un pārvietošanas ierīces;*

k. *'kosmosā lietojamas' folijas negatīvu ūdeņraža izotopu staru neitralizēšanai.*

ML20 **Kriogēnas ierīces un ierīces ar 'supravadītājiem', kā arī speciāli tām izstrādātas sastāvdaļas un piederumi:**

a. ierīces, kas īpaši paredzētas vai konfigurētas uzstādīšanai militāros sauszemes, ūdens, gaisa vai kosmosa transportlīdzekļos un kas var darboties, attiecīgajam transportlīdzeklim pārvietojoties, kā arī var radīt vai uzturēt temperatūru zem 103 K (– 170 °C);

Piezīme. *Pozīcijā ML20.a. ir paredzēta kontrole mobilām sistēmām, kurās iekļauti piederumi vai sastāvdaļas, kas nav gatavotas no metāla vai no materiāliem, kuri nevada elektrības strāvu, piemēram, plastmasām vai ar epoksīdsveķiem piesūcinātiem materiāliem.*

b. elektroierīces ar ‘supravadītājiem’ (rotējošas mašīnas vai transformatori), kas speciāli izstrādātas vai konfigurētas uzstādīšanai militāros sauszemes, ūdens, gaisa vai kosmosa transportlīdzekļos, un kas var darboties, attiecīgajam transportlīdzeklim pārvietojoties.

Piezīme. *Pozīciju ML20.b. nepiemēro hibrīdiem līdzstrāvas homopolāriem ģeneratoriem ar normāliem vienpola metāla enkuriem, kas rotē supravadītāju tinumu magnētiskajā laukā, ja šie tinumi ir ģeneratora vienīgā supravadītāja sastāvdaļa.*

ML21 **Šāda ‘programmatūra’:**

a. ‘programmatūra’, kas speciāli izstrādāta vai pielāgota kādam no šādiem nolūkiem:

1. lai ‘pilnveidotu’, ‘ražotu’, darbinātu vai apkalpotu ierīces, kas minētas šajā pielikumā;
2. lai ‘pilnveidotu’ vai ‘ražotu’ materiālus, kas minēti šajā pielikumā; vai
3. lai ‘pilnveidotu’, ‘ražotu’, darbinātu vai apkalpotu programmatūru, kas minēta šajā pielikumā;

b. šāda speciāla ‘programmatūra’, izņemot ML21.a. pozīcijā minēto:

1. ‘programmatūra’, kas speciāli izstrādāta militāram lietojumam un speciāli izstrādāta, lai modelētu, simulētu vai vērtētu militāru ieroču sistēmas;
2. ‘programmatūra’, kas speciāli izstrādāta militāram lietojumam un speciāli izstrādāta, lai modelētu vai simulētu militārās operācijas scenārijus;
3. ‘programmatūra’, ar ko nosaka parasto ieroču, kodolieroču, ķīmisko ieroču vai bioloģisko ieroču efektivitāti;
4. ‘programmatūra’, kas speciāli izstrādāta militāram lietojumam un speciāli izstrādāta vadības, komunikācijas, kontroles un izlūkošanas (C^3I) vai vadības, komunikācijas, datorsistēmu un izlūkošanas (C^4I) lietojumprogrammām;
5. ‘programmatūra’, kas speciāli izstrādāta vai pielāgota militāra uzbrukuma kiberoperāciju veikšanai;

1. piezīme. *Pozīcijā ML21.b.5. ietilpst ‘programmatūra’, kas izstrādāta nolūkā iznīcināt, bojāt, traucēt vai pārtraukt sistēmas, iekārtas vai ‘programmatūru’, kas minēta šajā pielikumā, tās kiberrekognoscēšanas un kibervadības un kontroles ‘programmatūra’.*

2. piezīme. *Pozīciju ML21.b.5. nepiemēro tādai ‘neaizsargātības atklāšanai’ vai ‘reaģēšanai uz kiberincidentu’, kas aprobežojas ar nemilitāru aizsardzības kiberdrošības gatavību vai reaģēšanu.*

c. ‘programmatūra’, kas nav minēta pozīcijā ML21.a. vai ML21.b., kura speciāli izstrādāta vai pielāgota, lai ierīces, kas nav minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā, varētu veikt militāras funkcijas, kādas ir ierīcēm, kas minētas ES Kopējā militāro preču sarakstā.

NB! *Sk. šajā pielikumā minētās sistēmas, iekārtas vai sastāvdaļas vispārējas lietošanas ‘digitāliem datoriem’ ar uzstādītu ‘programmatūru’, kas minēta pozīcijā ML21.c.*

ML22 **Šādas ‘tehnoloģijas’:**

a. ‘tehnoloģijas’, kas nav minētas pozīcijā ML22.b., kuras ir ‘nepieciešamas’, lai ‘pilnveidotu’, ‘ražotu’, ekspluatētu, uzstādītu, apkalpotu (pārbaudītu), remontētu, kapitāli remontētu vai pārjaunotu ES Kopējā militāro preču sarakstā minētos priekšmetus;

b. Šādas ‘tehnoloģijas’:

1. ‘tehnoloģijas’, kas ‘nepieciešamas’, lai projektētu, montētu tajās sastāvdaļas, ekspluatētu, apkalpotu un remontētu pilnīgas tādu priekšmetu ražošanas iekārtas, kas minēti ES Kopējā militāro preču sarakstā, pat ja tādu ražošanas iekārtu sastāvdaļas nav minētas;

2. ‘tehnoloģijas’, kas ‘nepieciešamas’, lai ‘pilnveidotu’ un ‘ražotu’ strēlnieku ieročus, pat, ja to lieto, lai ražotu senlaicīgu strēlnieku ieroču kopijas;

3. nelieto kopš 2013. gada;

NB! Sk. pozīciju ML22.a. attiecībā uz ‘tehnoloģijām’, kas iepriekš bija norādītas pozīcijā ML22.b.3.

4. nelieto kopš 2013. gada;

NB! Sk. pozīciju ML22.a. attiecībā uz “tehnoloģijām”, kas iepriekš bija norādīta pozīcijā ML22.b.4.

5. ‘tehnoloģijas’, kas ir ‘nepieciešamas’ tikai, lai militārās nesējvielās vai karamateriālos iekļautu ‘biokatalizatorus’, kas minēti pozīcijā ML7.i.1.

1. piezīme. *‘Tehnoloģijām’, kas ‘nepieciešamas’, lai ‘pilnveidotu’, ‘ražotu’, ekspluatētu, uzstādītu, apkalpotu (pārbaudītu), remontētu, kapitāli remontētu vai pārjaunotu priekšmetus, kas minēti ES Kopējā militāro preču sarakstā, turpina paredzēt kontroli arī tad, ja tās attiecināmas uz priekšmetiem, kas nav minēti ES Kopējā militāro preču sarakstā.*

2. piezīme. *Pozīciju ML22 nepiemēro:*

a. *‘tehnoloģijām’, kas ir obligāti nepieciešamas, lai uzstādītu, ekspluatētu, apkalpotu (pārbaudītu) vai remontētu preces, kam nav paredzēta kontrole vai kuru eksports ir atļauts;*

b. *‘tehnoloģijām’, kas ir ‘atklātībā pieejamas’, ‘fundamentāli zinātniski pētījumi’ vai informācija, kura minimāli nepieciešama patentu pieteikumiem;*

c. *‘tehnoloģijām’, ar ko nodrošina nepārtrauktu magnētisko indukciju civilu transportierīču piedziņai.*

ŠAJĀ SARAKSTĀ LIETOTO TERMINU DEFINĪCIJAS

Šajā sarakstā lietoto terminu definīcijas angļu valodas alfabētiskā secībā ir šādas:

1. piezīme. *Definīcijas piemēro visā sarakstā. Atsaucēm ir informatīvs raksturs, un tās neietekmē definēto terminu piemērošanu visā sarakstā.*

2. piezīme. *Definīciju sarakstā iekļautajiem vārdiem un terminiem ir definētā nozīme tikai, ja tie ir pēdiņās (”). Vienpēdiņās iekļauto terminu definīcijas ir sniegtas tehniskajā piezīmē par attiecīgo preci. Citur vārdiem un terminiem ir vispāratzīta (vārdnīcu) nozīme.*

ML8 ‘Piedevas’

Vielas, ko izmanto sprāgstvielu sagatavošanā, lai uzlabotu to īpašības.

ML8, 10, 14 ‘Gaisa kuģis’

Fiksētu, šarnīra, rotējošu spārnu (helikopteri), tiltrotora vai slīpspārnu gaisa transportlīdzeklis.

ML11 ‘Automatizētas vadības un kontroles sistēmas’

Elektroniskas sistēmas, ar kurām ievada, apstrādā un nosūta informāciju, kas ir būtiska vadībā esošā grupējuma, liela formējuma, taktiska formējuma, vienības, kuģa, apakšvienības vai ieroča efektīvai darbībai. To panāk, izmantojot datorus un citas specializētās fiziskās sastāvdaļas, kas izstrādātas militārās vadības un kontroles organizēšanas atbalstam. Automatizētās vadības un kontroles sistēmas galvenās funkcijas ir efektīva automatizēta informācijas iegūšana, uzkrāšana, glabāšana un apstrāde, situācijas un apstākļu atainošana saistībā ar kaujas operāciju sagatavošanu un īstenošanu, operatīvi un taktiski aprēķini resursu sadalei starp spēku grupējumiem vai kaujas kārtības vai kaujas izvietojuma elementiem, ņemot vērā misiju vai operācijas posmu, datu sagatavošana situācijas novērtēšanai un lēmumu pieņemšanai jebkurā brīdī operācijas vai kaujas laikā, operāciju datorsimulācija.

ML22 ‘Fundamentāli zinātniski pētījumi’

Eksperimentāls vai teorētisks darbs, ko veic galvenokārt nolūkā iegūt jaunas zināšanas par parādību vai novēroto faktu pamatprincipiem, un kas nav primāri vērsts uz konkrētu praktisku izmantojumu vai mērķi.

ML7, 22 ‘Biokatalizatori’

‘Fermenti’ īpašām ķīmiskajām vai bioķīmiskajām reakcijām vai citi bioloģiski kompaundi, kas saistās pie ķīmisko ieroču vielām un veicina to noārdīšanu.

Tehniska piezīme.

‘Fermenti’ nozīmē ‘biokatalizatori’ īpašām ķīmiskajām vai bioķīmiskajām reakcijām.

ML7 ‘Bioloģiskie aģenti’;

Patogēni vai toksīni, kas selekcionēti vai modificēti (piemēram, mainot tīrības pakāpi, glabāšanas laiku, virulenci, izplatīšanas īpašības vai noturību pret ultravioleto starojumu), lai cilvēkiem vai dzīvniekiem, iekārtām, ražai vai apkārtējai videi nodarītu kaitējumu vai postījumus.

ML7 ‘Biopolimēri’

šādas bioloģiskās makromolekulas:

a. fermenti īpašām ķīmiskajām vai bioķīmiskajām reakcijām;

b. ‘antiidiotipiskas’, ‘monoklonālas’ vai ‘poliklonālas’ ‘antivielas’;

c. speciāli izstrādāti vai speciāli apstrādāti ‘receptori’.

Tehniskas piezīmes.

1. *‘antiidiotipiskas antivielas’ ir antivielas, kas saistās pie citu antivielu īpašām antigēnu saistvielām;*

2. *‘monoklonālās antivielas’ ir olbaltumvielas, kas saistās pie vienas antigēnu saistvielas un ko ražo viens šūnu klons;*

3. *‘poliklonālās antivielas’ ir olbaltumvielu maisījums, kas saistās pie īpaša antigēna un ko ražo vairāk nekā viens šūnu klons;*

4. *‘receptori’ ir bioloģiskās makromolekulas struktūras, kas spēj saistīt tādas ligandas, kuru saistīšanas ietekmē fizioloģiskās funkcijas.*

ML4, 10 ‘Civilās aviācijas gaisa kuģis’

‘Gaisa kuģis’, kas minēts publicētos vienas vai vairāku ES dalībvalstu vai Vasenāras vienošanās dalības valstu civilās aviācijas iestāžu sertifikācijas sarakstos kā derīgs lidojumiem komerciālos iekšzemes un ārzemju maršrutos vai likumīgām civilām, privātām vai uzņēmējdarbības vajadzībām.

ML21 ‘Reaģēšana uz kiberincidentu’

Process, kurā notiek nepieciešamās informācijas apmaiņa par kiberdrošības incidentu ar indivīdiem vai organizācijām, kas ir atbildīgas par koriģēšanu vai koordinēšanu kiberdrošības incidenta novēršanai.

ML17 21, 22 ‘Pilveidošana’

Attiecas uz visiem posmiem pirms sērijveida ražošanas, piemēram: projektēšanu, konstruktīviem pētījumiem, konstruktīvu analīzi, konstrukcijas koncepcijām, prototipu montāžu un izmēģinājumiem, eksperimentālo ražošanu, datiem par izstrādi, procesu, kas izstrādes datus pārvērš par ražojumu, konfigurācijas izstrādi, izstrādes integrāciju, dažādu elementu izvietojuma plānošanu un maketēšanu.

ML21 ‘Digitālais dators’

Iekārtas, kas viena vai vairāku diskrētu mainīgo lielumu veidā var veikt visas šīs darbības:

a. pieņemt datus;

b. glabāt datus vai instrukcijas fiksētās vai maināmās (rakstāmās) datu glabāšanas ierīcēs;

c. apstrādāt datus ar iepriekš ievadītu maināmu instrukciju secību; un

d. izvadīt datus.

Tehniska piezīme.

Saglabātā instrukciju secības pārveidošana ietver fiksētu datu glabāšanas ierīču maiņu, bet ne fiziskas izmaiņas vadu slēgumā vai starpsavienojumos.

ML17 ‘Manipulatoru izpildmehānismi’

Spīles, ‘aktīvās darba instrumentu vienības’ un citi instrumenti, kas ir piestiprināti ‘robota’ manipulatora rokas galā esošajai balsta plātnei.

Tehniska piezīme.

‘Aktīvās darba instrumentu vienības’ ir ierīces, ar ko apstrādājamai detaļai pievada dzinējspēku, apstrādes enerģiju vai nodrošina tai sensora funkciju.

ML8 ‘Energoietilpīgi materiāli’

Vielas vai maisījumi, kas ķīmiski reaģē, atbrīvojot paredzētajam lietojumam vajadzīgo enerģiju. Energoietilpīgu materiālu paveidi ir ‘sprāgstvielas’, ‘pirotehnika’ un ‘propelenti’.

ML6, 13 ‘Līdzvērtīgi standarti’

Salīdzināmi valsts vai starptautiskie standarti, ko atzinusi viena vai vairākas ES dalībvalstis vai Vasenāras vienošanās dalībvalstis un kas piemērojami attiecīgajam ierakstam.

ML8, 18 ‘Sprāgstvielas’

Cieta, šķidra vai gāzveida agregātstāvokļa vielas vai vielu maisījumi, kuriem jāsprāgst, ja tos lieto kā injicētājlādiņus, palīglādiņus vai galvenos lādiņus kaujas uzgaļos, spridzināšanā un citam lietojumam.

ML7 ‘Ekspresijas vektori’

Nesējvielas (piemēram, plazmīdas vai vīrusi), ko izmanto, lai iekļautu ģenētisko materiālu saimniekorganisma šūnās.

ML13 ‘Šķiedru vai pavedienu materiāli’

Tie ietver:

a. viengabala monopavedienus;

b. viengabala dzijas un šķiedras;

c. lentes, audumus, neaustus materiālus un pinumus;

d. cirstas šķiedras, štāpelšķiedras un viendabīgus šķiedru slāņojumus;

e. jebkura garuma monokristālu vai polikristālu matiņus;

f. aromātisko poliamīdu masu.

ML15 ‘Pirmās paaudzes attēlu pastiprinātāju lampas’

Elektrostatiski fokusētas lampas, kas izmanto ieejas un izejas šķiedru optikas vai stikla ekrānus, daudzsārmu fotokatodus (S-20 vai S-25), bet ne mikrokanālu plašu pastiprinātājus.

ML17 ‘Degvielas elements’

Elektroķīmiska ierīce, kura ķīmisku enerģiju tieši pārvērš līdzstrāvā, patērējot degvielu no ārēja avota.

ML22 ‘Atklātībā pieejams’

Nozīmē ‘tehnoloģijas’ vai ‘programmatūru’, kas ir darīta pieejama bez ierobežojumiem attiecībā uz tās turpmāku izplatīšanu.

Piezīme. *Autortiesību noteiktie ierobežojumi ‘tehnoloģijas’ vai ‘programmatūru’ nepadara par tādām, kas nav ‘atklātībā pieejamas’.*

ML9, 19 ‘Lāzers’

Prece, kas līdz ar ierosinātas starojuma emisijas pastiprināšanu rada telpā un laikā koherentu gaismas staru.

ML17 ‘Bibliotēka’ (tehnisku parametru datubāze)

Tehniskās informācijas kopums, kuru izmantojot, ir iespējams uzlabot attiecīgu sistēmu, iekārtu vai komponentu darbību.

ML10 ‘Par gaisu vieglāki gaisa kuģi’

Gaisabaloni un ‘dirižabļi’, kas celtspējai izmanto karstu gaisu vai par gaisu vieglākas gāzes, piemēram ūdeņradi vai hēliju.

Tehniska piezīme.

‘Dirižablis’

Mehānisks gaisa transportlīdzeklis, ko gaisā notur ķermenis, kas pildīts ar gāzi (parasti hēliju, agrāk ūdeņradi), kura ir vieglāka par gaisu.

ML17 ‘Kodolreaktors’

Ietver elementus, kas atrodas reaktorā vai ir tieši saistīti ar reaktora korpusu, iekārtas, kas kontrolē enerģijas līmeni aktīvajā zonā, un sastāvdaļas, kuras parasti satur vai kontrolē reaktora primāro siltumnesēju vai tieši saskaras ar to.

ML8 ‘Prekursori’

Īpašas ķimikālijas, ko izmanto sprāgstvielu ražošanai.

ML 21, 22 ‘Ražošana’

Nozīmē visas ražošanas fāzes, piemēram: ražošanas projektēšana, izgatavošana, integrācija, montāža, inspekcija, pārbaude, kvalitātes sertifikācija.

ML8 ‘Propelenti’

Vielas vai maisījumi, kas ķīmiski reaģē, radot ievērojamu daudzumu karstu gāzu kontrolētā ātrumā, lai veiktu mehānisko darbu.

ML4, 8 ‘Pirotehnika’

Cietu vai šķidru degvielu un oksidētāju maisījumi, kas, kad aizdedzināti, iesaistās enerģētiskā ķīmiskajā reakcijā kontrolētā ātrumā, kuras nolūks ir radīt laika aizturi vai karstumu, troksni, dūmus, redzamo gaismu vai infrasarkano starojumu. Pirofori ir to pirotehnikas materiālu apakšklase, kuros nav oksidētāju, bet kuri spontāni aizdegas, nonākot saskarē ar gaisu.

ML22 ‘Nepieciešams’

Attiecībā uz ‘tehnoloģijām’ attiecas tikai uz to ‘tehnoloģijas’ daļu, kura ir tieši atbildīga par kontrolējamo izpildes līmeņu raksturojumu vai funkciju sasniegšanu vai pārsniegšanu. Šādas ‘nepieciešamas’ ‘tehnoloģijas’ var būt kopīgas dažādām precēm.

ML7 ‘Vielas masu nekārtību novēršanai’

Vielas, kuras tām paredzētos izmantošanas apstākļos – masu nekārtību novēršanā – cilvēkiem ātri izraisa sensorisku kairinājumu vai fizisku paralizējošu iedarbību, kas pazūd īsā laikā pēc iedarbības beigām. (Asaru gāzes ir ‘vielu masu nekārtību novēršanai’ apakškopa.)

ML17 ‘Robots’

Manipulācijas mehānisms, kas var būt konveijertipa vai ar darbības principu no punkta uz punktu, kas var izmantot sensorus un kam ir visas šīs īpašības:

a. tas ir daudzfunkcionāls;

b. var pozicionēt vai orientēt materiālus, detaļas, instrumentus vai citas īpašas ierīces, veicot dažādas kustības trīsdimensiju telpā;

c. ietver trīs vai vairākas slēgtās vai atvērtās cilpas servoiekārtas, kas var saturēt soļu dzinējus; un

d. satur ‘lietotājam pieejamu programmējamību’ pēc apmācības/izpildes principa, vai izmantojot datoru, kas var būt programmēts loģiskais kontrollers, t. i., bez mehāniskas iejaukšanās vajadzības.

‘Lietotājam pieejama programmējamība’ attiecas uz iekārtu, kas ļauj lietotājam ievietot, pārveidot vai aizvietot ‘programmas’ citādi, nevis:

a. fiziski pārmainot slēgumus vai savienojumus; vai

b. iestot funkciju kontrolparametrus, ieskaitot parametru ievadīšanu.

Piezīme. *Iepriekš minētā definīcija neietver šādas ierīces:*

1. *manipulācijas mehānismi, kurus kontrolē vienīgi manuāli vai teleoperators;*

2. *nemainīgas secības manipulāciju mehānismi, kas ir automātiskas, kustīgas ierīces un darbojas, veicot mehāniskas, nemainīgi programmētas kustības. To programma ir mehāniski ierobežota ar nemainīgiem soļiem, kas atkarīgi no atdurēm, piemēram, adatām vai izciļņiem. Kustību secība un ceļu vai leņķu izvēle nav mehāniski, elektroniski vai elektriski maināma;*

3. *mehāniski kontrolēti mainīgas secības manipulāciju mehānismi, kas ir automātiskas, kustīgas ierīces, kuras darbojas, veicot mehāniskas, nemainīgi programmētas kustības. To programma ir mehāniski ierobežota ar nemainīgiem, bet koriģējamiem soļiem, ko nosaka atdures, piemēram, adatas vai izciļņi. Kustību secība un ceļu vai leņķu izvēle ir maināma nemainīgas programmas modelī. Programmas darbības pārmaiņas (piemēram, adatu izvietojuma maiņu vai izciļņu nomaiņu) vienā vai vairākās kustības asīs veic tikai mehāniski;*

4. *mainīgas secības manipulāciju mehānismi, kas netiek servokontrolēti un kas ir automātiskas, kustīgas ierīces, kuras darbojas, veicot mehāniski nemainīgas, programmētas kustības. Programma ir maināma, bet secību izpilda tikai vadotnēs, pēc mehāniski fiksētu elektrisko bināro ierīču bināriem signāliem vai regulējamām atdurēm;*

5. *noliktavu telferiem, kas definēti kā Dekarta koordinātu manipulatoru sistēmas, kuras izgatavotas kā vertikālu glabāšanas tvertņu bloku neatņemama sastāvdaļa un konstruētas tā, lai piekļūtu šo tvertņu saturam saglabāšanas vai izgūšanas nolūkā.*

ML11 ‘Satelītnavigācijas sistēma’

Sistēma, kas sastāv no zemes stacijām, satelītu konstelācijas un uztvērējiem, kas ļauj aprēķināt uztvērēju atrašanās vietas, pamatojoties uz signāliem, kas saņemti no satelītiem. Tā ietver globālas navigācijas satelītu sistēmas un reģionālas navigācijas satelītu sistēmas.

ML4, 11, 21 ‘Programmatūra’

Vienas vai vairāku ‘programmu’ vai ‘mikroprogrammu’ kopums, kas fiksēts jebkādā materiālā nesēja izpausmē.

1. tehniskā piezīme.

‘Programma’

Kāda procesa izpildei paredzētas secīgas instrukcijas, kas ir izstrādātas vai ir pārvēršamas elektroniskam datoram izpildāmā formā.

2. tehniskā piezīme.

‘Mikroprogramma’

Īpašā atmiņā glabāta elementāru instrukciju secība, kuras izpildi ierosina, instrukciju reģistrā ievadot atsauces instrukciju.

ML11 ‘Kosmosa kuģi’

Aktīvie un pasīvie satelīti un kosmiskās zondes.

ML19 ‘Lietojams kosmosā’

Izstrādāts, ražots vai ar sekmīgiem testiem kvalificēts tam, lai darbinātu augstumā, kas ir vairāk nekā 100 km virs zemeslodes virmas.

Piezīme. Ja konkrēta prece ir atzīta par ‘lietojamu kosmosā’, balstoties uz testēšanu, tas nenozīmē, ka ‘lietojamas kosmosā’ ir arī citas preces no tās pašas ražojumu partijas vai modeļa sērijas (ja tās nav atsevišķi testētas).

ML20 ‘Supravadītājs’

Attiecas uz materiāliem, piemēram, metāliem, sakausējumiem vai savienojumiem, kas var pilnīgi zaudēt elektrisko pretestību (t.i., var sasniegt bezgalīgu elektrovadītspēju un pārvadīt ļoti lielu elektrisko strāvu bez Džoula silšanas).

Konkrēta ‘supravadoša’ materiāla ‘kritiskā temperatūra’ (reizēm to dēvē par pārejas temperatūru) ir temperatūra, kurā materiāls zaudē jebkādu pretestību līdzstrāvas plūsmai.

Tehniska piezīme.

Konkrētā materiāla 'supravadītāja' stāvokli raksturo 'kritiskā temperatūra', kritiskais magnētiskais lauks, kas ir temperatūras funkcija, un kritiskais strāvas blīvums, kas savukārt ir gan magnētiskā lauka, gan temperatūras funkcija.

Piezīme. Konkrēta 'supravadoša' materiāla 'kritiskā temperatūra' (reizēm to dēvē par pārejas temperatūru) ir temperatūra, kurā materiāls zaudē jebkādu pretestību līdzstrāvas plūsmai.

ML22 'Tehnoloģijas'

Specifiska informācija, kas vajadzīga preču 'pilnveidošanai', 'ražošanai' vai 'lietošanai'. Šī informācija ir 'tehnisko datu' vai 'tehniskās palīdzības' veidā. Konkrēta 'tehnoloģija' attiecībā uz ES Kopējo militāro preču sarakstu ir definēta pozīcijā ML22.

Tehniskas piezīmes.

1. *'Tehniski dati' var būt rasējumu, plānu, diagrammu, modeļu, formulu, tabulu, inženierdizaina, rakstisku specifikāciju, rokasgrāmatu un instrukciju veidā, kas var būt rakstveida vai ierakstītas, piemēram, uz diska, lentē vai nolasāmās atmiņas ierīcēs.*

2. *'Tehniskā palīdzība' var būt instrukciju, prasmju, mācību, darba prasmes un konsultēšanas pakalpojumu veidā. 'Tehniskā palīdzība' var saturēt 'tehnisko datu' nodošanu.*

3. *'Izmantošana': Darbināšana, uzstādīšana (ieskaitot uzstādīšanu darbības vietā), apkope (pārbaude), remonts, kapitālais remonts un pārjaunošana.*

ML10 'Bezpilota gaisa kuģis' ('UAV')

'Gaisa kuģis', kas spēj sākt lidojumu, veikt kontrolētu lidojumu un navigēt bez cilvēku klātbūtnes tajā.

ML21 'Neaizsargātības atklāšana'

Process, kurā neaizsargātība tiek identificēta, paziņota vai pavēstīta personām vai organizācijām, kas atbildīgas par pasākumu veikšanu vai koordinēšanu, lai šī neaizsargātība tiktu novērsta, vai tā tiek analizēta kopā ar minētajām struktūrām.